

LÄNSSTYRELSEN

BESLUT

Riksregisternummer T125 1 (5)

Örebro län

Planeringsavdelningen

Naturvårdsenheten

Byrådirektör Per Olov Führ

1978-04-21

11.111-336-71

Bildande av del av naturreservatet Kvismaren i Örebro kommunBeskrivning av reservatetReservatets benämning: Naturreservatet KvismarenKommun: ÖrebroSocken: AskerFastigheter: Hammar 1:1, Kvinnersta 1:2, 1:12, 2:2 och 3:6Lägesbeskrivning: Reservatet är beläget i Kvismaredalen ca 15 km SO Örebro och utgör del av f d Östra Kvismaren. Reservatet gränsar mot länsväg 669 mellan Norrbyås kyrka och Sköllersta. Reservatet ligger inom ekonomiska kartbladen 10525 och 10515.Gränser: Reservatets gränser redovisas på bifogad karta. Gränsen mot allmän väg sammanfaller med gränsen för vägområdet. I väster utgöres del av gränsen för naturreservatet inom fastigheten Hammar 1:1 av dammbyggnad mot invallat område. Gränsen sammanfaller här med yttre foten av vallen vilket innebär att vallbyggnaden i sin helhet ligger utanför reservatet.Areal: Ca 170 ha varav huvuddelen utgöres av sankmark.Förvaltare: Reservatet förvaltas från naturvårdssynpunkt av skogs-
vårdsstyrelsen i Örebro län som har att samråda dels med markägare
dels med en särskilt utsedd arbetsgrupp.Markägare: Herrold Dalme, Hammars gård, Odensbacken.Ärendets handläggning: Ansökan om bildande av naturreservat för
hela Kvismareområdet (ca 850 ha) har 1970 inlämnats till länssty-
relsen av Ornitologiska klubben i Örebro och Föreningen Kvismare
fågelstation.Med anledning av vissa grävningsarbeten beslöt länsstyrelsen 1971
om interimistiskt skydd i tre år enligt 11 § naturvårdslagen för
Hammdelen av området. Det interimistiska skyddet förlängdes se-
dan inte eftersom frågan om ev torrläggning av mark inom Hammar-
delen då hade tagits upp till prövning genom förrättnig enligt
vattenlagen.Informationsmöte med samtliga markägare har hållits 1970 och 1972.
Yttrande över förslaget till naturreservat har under 1973 inhäm-
tats från kommuner, centrala och regionala myndigheter samt natur-
vårds- och markägarorganisationer.

1978-04-21

11.111-336-71

Sedan länsstyrelsen i princip tagit ställning för bildande av naturreservat har förhandlingar förts med markägarna för att om möjligt uppnå frivilliga överenskommelser om ersättning innan naturreservat bildas.

Statens naturvårdsverk har i särskild skrivelse 1976 hemställt att länsstyrelsen snarast möjligt förordnar om naturreservat i Kvismareområdet, åtminstone för de delområden som är i särskilt behov av att restaureras som fågelbiotoper, däribland Hammarområdet.

Den förrättning enligt vattenlagen om torrläggning av mark i Hammarområdet som gjorts på ansökan av markägarna har överklagats först till vattendomstolen och sedan vattenöverdomstolen av Kammarkollegiet. Domstolarna har funnit att hinder enligt vattenlagen inte föreligger mot företaget som bl a innebär torrläggning och uppodling av ca 50 ha av den s k Hammarmaden. Kammarkollegiet har hos högsta domstolen begärt revision av vattenöverdomstolens dom.

Överläggningar har förts mellan Dalme och länsstyrelsen. Härvid har konstaterats att förutsättningar för en frivillig överenskommelse om ersättning för intrång vid bildande av naturreservat inte föreligger. Dalme har beretts tillfälle att under två månader i början av 1978 inkomma med synpunkter på förslag till bl a avgränsning och föreskrifter för reservatet, men har inte hörts av.

Grund för beslutet

De båda f d Kvismaresjöarna anses allmänt höra till Sveriges värdefullaste fågellokaler, speciellt som rastlokal för en mängd olika arter av vadare och simfåglar. Området har i den fysiska riksplaneringen upptagits som ett riksintresse för den kulturellt vetenskapliga naturvården och har dessutom uppförts som ett av de svenska skyddsområdena i den europeiska fågelskyddskonventionen. En snabb igenväxning i området på grund av bl a torrläggningsföretag och upphörande bete av sankängarna ställer krav på omfattande restaureringsarbeten för att området på sikt inte skall förlora sitt värde som fågelokal. I händelse av ett från naturvårdssynpunkt negativt utslag vid högsta domstolens slutbehandling av målet angående Hammar m fl invallningsföretag 1974 kan torrläggning av den s k Hammarmaden komma till utförande med kort varsel. Härvid skulle en av de från naturvårdssynpunkt värdefullaste delarna av Kvismareområdet komma att spolieras. Med hänsyn härtill och till att förutsättningarna för att nå en frivillig överenskommelse med markägaren inte synes föreligga har länsstyrelsen bedömt det som nödvändigt att förordna om bildande av naturreservat för den del av det föreslagna skyddsområdet som ligger inom fastigheterna Hammar 1:1, Kvinnersta 1:2, 1:12, 2:2 och 3:6 utan att avvakta pågående överläggningar med markägarna inom övriga delar av det föreslagna reservatet.

1978-04-21

11.111-336-71

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område av fastigheterna Hammar 1:1, Kvinnersta 1:2, 1:12, 2:2 och 3:6 som utmärkts på bifogad karta som naturreservat.

Reservatföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdskungörelsen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares eller annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. - plöja eller företaga annan mekanisk jordbearbetning
2. - dika, dämna eller på annat sätt torrlägga mark
3. - spränga, schakta, bedriva täkt av sten, grus, sand, lera, jord eller torv eller utföra fyllning
4. - anordna upplag annat än tillfälliga upplag för jord- och skogsbrukets behov
5. - framdraga luftledningar
6. - anlägga vägar annat än enklare brukningsvägar för jord- och skogsbrukets behov
7. - uppföra byggnad
8. - bedriva jakt efter fågel, dock får jakt efter änder och gäss samt fasan och kråkfåglar bedrivas under allmän jakttid för dessa arter i en utsträckning som motsvarar högst halva antalet dagar under respektive jakttid och med sådan uppdelning att antingen Östra eller Västra Kvismaren är helt undantagna från jakt under den allmänna jakttiden för änder samt i övrigt enligt bifogade regler för fågeljakten
9. - använda motorbåt
10. - utföra avverkning eller röjning annat än för husbehovsändamål eller för avsalu annat än efter utstämpling av skogs-
vårdsstyrelsen.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder mot att vidtaga sådana underhållsåtgärder, inklusive tagande av massor för underhåll av vallar, som föreskrivits i vattendom för Kvismare vattenavledningsföretag av år 1967 eller i fastställd syneförrättning enligt vattenlagen för diknings- och invallningsföretag.

1978-04-21

11.111-336-71

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot att för bevattningsändamål till åkermarkerna utanför reservatet pumpa in vatten från Kvismare kanal eller från dike med tillrinning från kanalen.

Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder mot att efter länsstyrelsens tillstånd vidtaga sådana åtgärder som erfordras för vattenavledning från utanför reservatet liggande mark.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående förvaltares rätt att vidtaga åtgärder för att tillgodose ändamålet med reservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas åta sig följande åtgärder vidtagas inom reservatet.

1. Reglering av vegetationen inom reservatet, t ex genom röjning av vass och buskvegetation. Anmälan av åtgärden skall dock ske till markägaren minst tre månader före utförandet.
2. Anordnande av betesgång i de fall markägare själv inte önskar utnyttja eller arrendera ut betet.
3. Anordnande och underhåll av utsiktsplats inom reservatet enligt bifogade karta.
4. Anordnande av mindre parkeringsplats i direkt anslutning till allmän väg och på den plats som markerats på bifogade karta.

Omfattningen av ovanstående åtgärder skall före utförande vara preciserad i skötselplan vilken före fastställandet skall vara föremål för samråd med bl a berörda markägare.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen gällande allmänheten

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. - göra åverkan på mark eller växtlighet
2. - störa djurlivet
3. - medföra ej kopplad hund
4. - göra upp eld
5. - framföra motordrivet fordon
6. - parkera annat än på särskilt anvisade platser
7. - tälta eller uppställa husvagn
8. - plocka blommor eller genom uppgrävning eller på annat sätt skada vegetationen
9. - använda båt eller annan vattenburen farkost

Dessa föreskrifter gäller inte markägare eller innehavare av särskild rätt vid utnyttjandet av sin egendom eller sin särskilda rätt om inte annat framgår av föreskrifterna under punkt A.

1978-04-21

11.111-336-71

D. Föreskrifter enligt 7 § naturvårdskungörelsen om vård och förvaltning

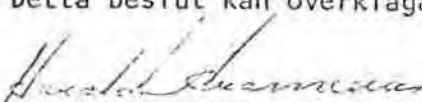
1. Syftet med vården och förvaltningen är i första hand att bibehålla och förbättra reservatområdet som rast- och häckningslokal för de fågelarter som tillhör slättsjöbiotopen, i andra hand att bibehålla den öppna landskapsbilden och i tredje hand att bereda allmänheten möjlighet att uppleva områdets fågelliv utan onödigt störning och nötning.
2. Reservatet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med en särskilt utsedd arbetsgrupp med en representant vardera för de berörda lokala diknings- och invallningsföretagen samt för Kvismaredalens vattenavledningsföretag 1967, Föreningen Kvismare Fågelstation och länsstyrelsen. Arbetsgruppen sammanträder på begäran av förvaltaren eller någon av de i gruppen representerade parterna.
3. Reservatet skall skötas enligt anvisningar i skötselplan. Förslag till sådan plan upprättas genom förvaltarens försorg i samråd med arbetsgruppen och berörda markägare och skall fastställas av länsstyrelsen.
4. Förvaltaren skall vid områdets vård och förvaltning iakttaga föreskrivet samråd med naturvårdsverket, länsstyrelsen och skötselrådet.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Harald Aronsson jämte ledamöterna Rolf Vinthagen, Olle Aldén, Erik Persson, Gustaf Persson, Olle Skoog, Sigrid Lekberg, Sven Jansson, Leif Hols, Lennart Engström, Thorsten Axelsson, Eric Carlsson, John Jansson och Sven Swanolf.

./. Mot beslutet reserverade sig ledamöterna Thorsten Axelsson, Lennart Engström, Sven Jansson och Sven Swanolf enligt bilaga A.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Ove Sundelius, förste länsassessor Nils Hakelien, länsarkitekt Bennert Johnsson, naturvårdsdirektör Ingvar Hallberg, överlantmätare Håkan Zetterberg samt byrådirektör Per Olov Führt, föredragande.

./. Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga.

Harald Aronsson

Per Olov Führt

Bilagor

Besvärshänvisning

Karta i skala 1:20 000

Regler för fågeljakt enligt punkt A 8

1978-04-21

Reservation

Kvismarens totala areal uppgår enligt uppgift i målet av länsstyrelsen till ca 850 ha, varav sammanlagt ca 250 ha utgörs av madmarker. Den föreslagna invallningen innebär att 50 ha av dessa marker förvandlas till åker. Det rör sig enligt vår bedömning om ett relativt litet ingrepp i naturförhållandena i Kvismareområdet i dess helhet.

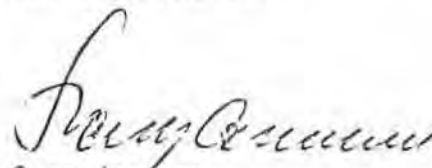
Skäl till att ytterligare torrlägningsföretag vid Kvismaren skulle komma till stånd utöver det nu aktuella är obefintliga.

Vi finner också att de av invallningsföretaget berörda markerna, till följd av den igenväxning markerna enligt vad tidigare anförts undergått, uppenbarligen minskat i betydelse som rastnings- och häckningslokal för vatten- och sumpmarksfåglar och utgår från att de ifrågavarande fåglarna också i fortsättningen kommer att ha tillräckliga rast- och häckningslokaler till sitt förfogande. Torrläggningen av de igenvuxna madängarna vid Hammar kan sålunda icke befaras medföra påtagliga olägenheter för fågellivet.

Vi kan icke finna att det ifrågasatta invallningsföretaget i något hänseende orsakar sådan bestående ändring av naturförhållandena, varigenom betydande förlust från naturskyddssynpunkt är att befara, varför vi reserverar oss mot länsstyrelsens beslut ang naturreservat för hela det aktuella området på Hammar 1:1, Kvinnersta 1:2 m fl. utan undantaga de ca 50 ha som är aktuella för invallning.

Thorsten Axelson

Lennart Engström

Sven Jansson

Sven Swanol

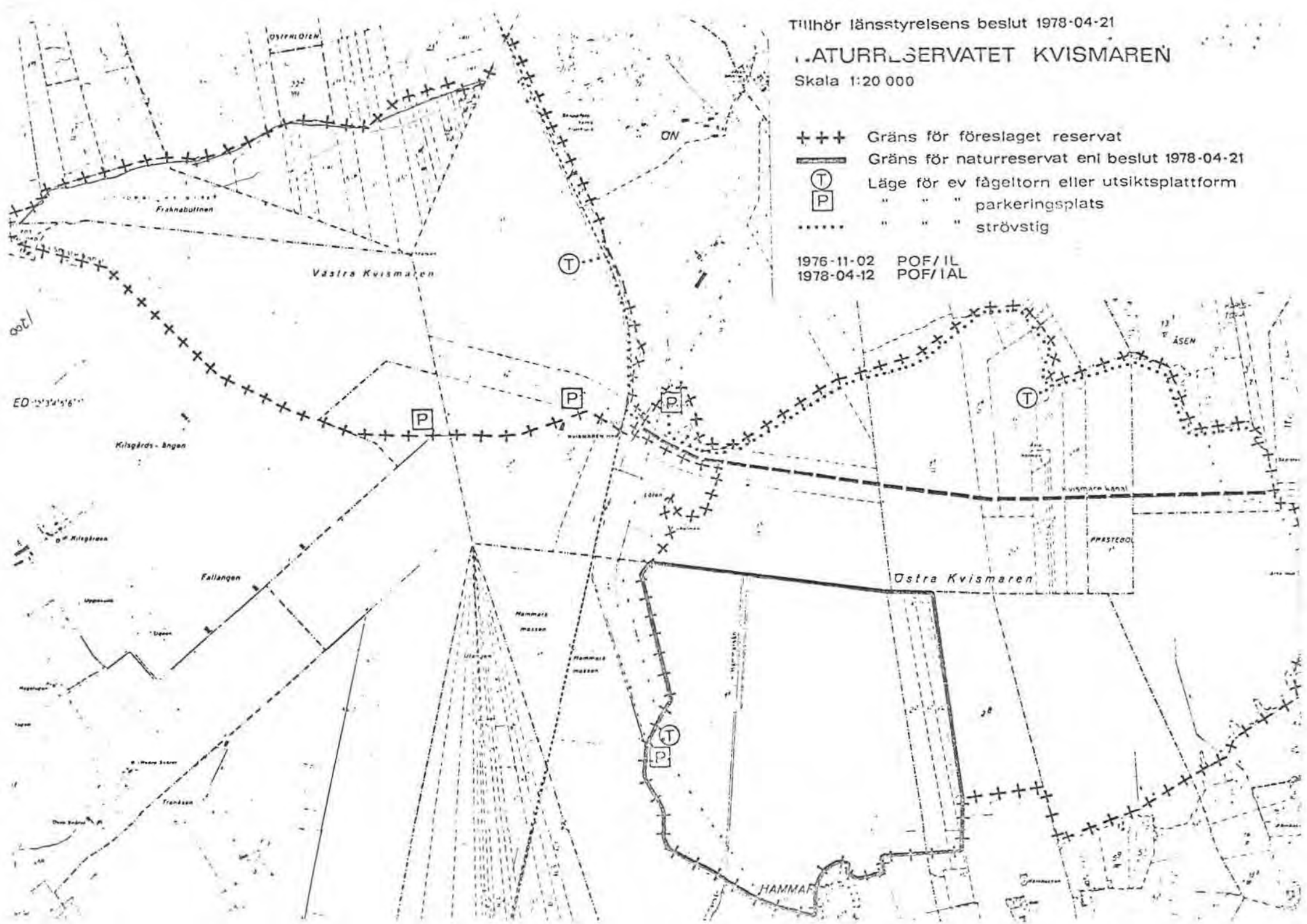
Tillhör länsstyrelsens beslut 1978-04-21

NATURRESERVATET KVISMAREN

Skala 1:20 000

- +++ Gräns för föreslaget reservat
- Gräns för naturreservat enl beslut 1978-04-21
- Ⓣ Läge för ev fågeltorn eller utsiktsplattform
- Ⓟ " " parkeringsplats
- " " strövstig

1976-11-02 POF/IL
1978-04-12 POF/IAL

Regler för fågeljakt inom naturreservatet Kvismaren

Reglerna är avsedda dels att ligga till grund för avtal med markägare m fl om bildande av naturreservat, dels att inarbetas i kommande skötselplaner för reservatet.

Enligt föreskrifterna för reservatet är jakträtten inskränkt på sådant sätt att jakt efter fågel är förbjuden, dock får jakt efter änder och gäss samt fasan ske under allmän jakttid för dessa arter i en utsträckning som motsvarar högst halva antalet dagar under respektive jakttid och med sådan uppdelning att antingen Östra eller Västra Kvismaren är helt undantagna från jakt under den allmänna jakttiden för änder. Rätten till annan jakt än fågeljakt påverkas inte av föreskrifterna eller reservatbildningen i övrigt.

För bedrivande av fågeljakt skall följande fördelning mellan Östra och Västra Kvismaren gälla:

1. Den allmänna jakttiden för gräsand och gruppen övriga änder m fl enligt för varje år gällande jakttidskungörelse uppdelas i veckolånga perioder under vilka jakt får bedrivas i antingen Östra eller Västra Kvismaren.
2. Varje jaktperiod omfattar tiden från och med söndag till och med lördag.
3. Tiden från och med första dag för andjakten till och med först infallande lördag räknas som en jaktperiod. Periodens längd kan variera mellan 1 och 7 dagar.
4. År med jämna årtal (1978, 1980 o s v) påbörjas fågeljakten i Västra Kvismaren med den första jaktperioden räknat från andjakten början och därefter varannan period. År med udda årtal (1977, 1979 o s v) påbörjas fågeljakten i Östra Kvismaren med den första jaktperioden och därefter varannan period.
5. Efter sista dag för andjakten får jakt efter fasan och kråkfåglar under återstående del av allmän jakttid för dessa arter bedrivas inom hela reservatet utan särskilda inskränkningar.
6. Med änder skall i föreskrifterna och i dessa regler avses de fågelarter tillhörande grupperna dykänder och simänder för vilka allmän jakt medges inom länet enligt jakttidskungörelsen (f n gräsand, kricka, årta, bläsand, stjärtand, skedand, bergand, vigg och brunand). Med gäss skall i föreskrifterna och i dessa regler avses de arter av gäss för vilka allmän jakt medges i länet enligt jakttidskungörelsen (f n endast kanadagås).

Utvidgning av naturreservatet Kvismaren

Genom beslut 1978-04-21 har länsstyrelsen avsatt en del av det planerade naturreservatet Kvismaren. Beslutet har slutligt fastställts av regeringen 1979-06-14. Detta beslut påverkas inte av föreliggande beslut som enbart innebär en utvidgning av naturreservatet Kvismaren.

Beskrivning av det utökade reservatet

<u>Reservatets benämning</u>	Naturreservatet Kvismaren
<u>Kommun</u>	Örebro, Kumla och Hallsberg
<u>Socken</u>	Norrbyås, Ekeby och Sköllersta
././ <u>Fastigheter</u>	Enligt särskild förteckning, bilaga 2.

Lägesbeskrivning: Reservatet är beläget i Kvismaredalen ca 15 km SO Örebro och utgör i huvudsak delar av de f d sjöarna Östra och Västra Kvismaren. Reservatet är beläget på båda sidor länsväg 669 mellan Norrbyås kyrka och Sköllersta. Reservatet ligger inom ekonomiska kartbladen 10524, 10525 och 10515.

- ././ Gränser: Reservatets gränser redovisas i sina huvuddrag på bifogade karta i skala 1:20 000, bilaga 1. Reservatets exakta avgränsning framgår närmare av gränsredovisning, bilaga 3.

Areal: Utvidgningen omfattar ca 385 ha varav ca 15 ha utgörs av fastmark (Öby kulle, Åselaholmen och banvallen) och ca 15 ha öppet vatten i Kvismare kanal samt återstoden av sankmark med olika fuktighetsgrad från betesmark till öppet vatten.

Fornlämning: På krönet av Öby kulle finns lämningar av en medeltida borgruin, fornlämning nr 10 i Norrbyås socken. Ruinen är skyddad enligt 1 § fornminneslagen. Enligt lagens 3 § omfattar skyddet även omgivande mark i den omfattning som erfordras för att bevara fornlämningen och bereda, med hänsyn till dess art och betydelse, nödigt utrymme kring den.

Förvaltare: Reservatet förvaltas från naturvårdssynpunkt av skogs-
vårdsstyrelsen i Örebro län som har att samråda dels med respektive markägare dels med en särskilt utsedd arbetsgrupp.

Markägare: Enligt förteckning, bilaga 2

Ärendets handläggning: Ansökan om bildande av naturreservat för hela Kvismareområdet (ca 850 ha) har 1970 inlämnats till länsstyrelsen av Ornitologiska klubben i Örebro och Föreningen Kvismare Fågelstation.

Informationsmöte med samtliga markägare kallade har hållits 1970 och 1972. Yttrande över förslaget till naturreservat har under 1973 inhämtats från kommuner, centrala och regionala myndigheter samt naturvårds- och markägarorganisationer.

Sedan länsstyrelsen i princip tagit ställning för bildande av naturreservat har förhandlingar förts med markägarna för att om möjligt uppnå frivilliga överenskommelser om ersättning innan naturreservat bildas. Överenskommelser om ersättning har nu träffats med en grupp markägare medan förhandlingar fortfarande pågår med andra. I ett fall där förhandlingarna strandat har länsstyrelsen 1978-04-21 fattat beslut om bildande av naturreservat.

Grund för beslutet

Området består huvudsakligen av sankmarker inom de fyra Kvismarsjöarna. Området har varit och är fortfarande trots en långtgående igenväxning en mycket viktig rast- och häckningsplats för flertalet av slättsjöbiotopens fågelarter. Bland häckande arter kan nämnas brun kärrhök, småfläckig sumphöna, rördrom, snatterand, flodsångare och trastsångare. Bland de rastande arterna har noterats praktiskt taget alla vadare och simfåglar som under sina flyttningar passerar Mellansverige. Speciellt stor betydelse har området som rastplats för sädgäss.

En snabb igenväxning i området på grund av bl a tidigare torrläggningsföretag och upphörande bete av sankängarna ställer krav på omfattande restaurerings- och skötselarbeten för att området inte på sikt skall förlora sitt värde som fågelokal.

Hela Kvismareområdet är i den fysiska riksplaneringen upptaget som ett område av riksintresse för den vetenskapliga naturvården och har dessutom uppförts som ett av 20 svenska områden på den lista över internationellt värdefulla våtmarker som knutits till våtmarkskonventionen (Convention on Wetlands).

Kvismareområdets viktigaste skyddsvärde är dess nuvarande och framtida värde som rast- och häckningsbiotop för vadare, andfåglar och andra för slättsjön karaktäristiska fågelgrupper. De öppna markerna är vidare av stor betydelse för landskapsbilden i Kvismaredalen. Området har dessutom stor betydelse som studieobjekt för en fågelintresserad allmänhet. Området har dessutom genom Kvismare fågelstation fått stor betydelse för studiet av faunaförändringar i det mellansvenska jordbrukslandskapet.

Ändamålet med reservatet är i första hand att bevara och genom restaurering och skötselåtgärder öka området betydelse som rast- och häckningslokal för en i landet hårt trängd grupp av fåglar. Ändamålet är även att bibehålla den öppna landskapsbilden samt att i den mån det kan ske utan störningar för fågellivet - underlätta för allmänheten att besöka delar av området och att studera fågellivet.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen att det område inom skifteslagen Nynäs, Eneby och Led i Ekeby socken, Vrana i Sköllersta socken samt Ön, Sörby och Prästebol i Norrbyås socken som utmärkts på bifogad karta skall ingå i naturreservatet Kvismaren.

Reservatföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdskungörelsen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande det till reservatet lagda området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares eller annan sakägares rätt att förfoga över fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. - plöja eller företaga annan mekanisk jordbearbetning
2. - dika, dämna eller på annat sätt torrlägga mark
3. - spränga, schakta, bedriva täkt av sten, grus, sand, lera, jord eller torv eller utföra fyllning
4. - anordna upplag annat än tillfälliga upplag för jord- och skogsbrukets behov
5. - framdraga luftledning
6. - anlägga vägar annat än enklare brukningsvägar för jord- och skogsbrukets behov
7. - uppföra byggnad
8. - inom respektive område enligt markeringar på kartan, bilaga 1
 - a) bedriva jakt efter fågel
 - b) bedriva jakt efter fågel, dock får jakt efter änder och gäss samt fasan och kråkfågel bedrivas under allmän jakttid för dessa arter i en utsträckning som motsvarar högst halva antalet dagar under respektive jakttid och med sådan uppdelning att antingen Östra eller Västra Kvismaren är helt undantagna från jakt under den allmänna jakttiden för änder samt i övrigt enligt bifogade regler för fågeljakten
 - c) bedriva jakt

1979-12-21

11.111-336-71

9. - använda motorbåt
10. - utföra avverkning eller röjning annat än för husbehovsändamål eller för avsalu annat än efter utstämpling av skogs-
vårdsstyrelsen.
11. - hindra utnyttjande av de strövstigar som på kartan, bilaga I,
redovisas med punktprickning.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder mot att vidtaga sådana underhållsåtgärder, inklusive tagande av massor för underhålla av vallar, som föreskrivits i vattendom för Kvismare vatten-
avledningsföretag av år 1967 eller i fastställd syneförrättning enligt vattenlagen för diknings- och invallningsföretag.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot att för bevattnings-
ändamål till åkermarkerna utanför reservatet pumpa in vatten från
Kvismare kanal eller från dike med tillrinning från kanalen.

Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder mot att efter läns-
styrelsens tillstånd vidtaga sådana åtgärder som erfordras för vat-
tenavledning från utanför reservatet liggande mark.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående förvaltares
rätt att vidtaga åtgärder för att tillgodose ändamålet med reser-
vatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas
tåla att följande åtgärder vidtages inom reservatet.

1. Reglering av vegetation inom reservatet, t ex genom röjning av
vass och buskvegetation. Anmälan om åtgärder skall dock ske till
markägaren minst tre månader före utförandet.
2. Anordnande av betesgång i de fall markägare själv inte önskar
utnyttja eller arrendera ut betet.
3. Anordnande och underhåll av utsiktsplats inom reservatet enligt
bifogade karta.
4. Anordnande av mindre parkeringsplats i direkt anslutning till
allmän väg och på den plats som markerats på bifogade karta.
5. Reglering av vattennivån inom den del av fastigheten Ön 2:1 som
ligger inom reservatet och väster om länsväg 669, vilket bl a
kan innebära höjning av vattennivån på samma sätt som skett
inom Fågelsjön i Östra Kvismaren.

Omfattningen av ovanstående åtgärder skall före utförande vara pre-
ciserad i skötselplan vilken före fastställandet skall vara föremål
för samråd med bl a berörda markägare.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen gällande allmänheten

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. - göra åverkan på mark eller växtlighet
2. - störa djurlivet
3. - medföra ej kopplad hund
4. - göra upp eld
5. - framföra motordrivet fordon
6. - parkera annat än på särskilt anvisade platser
7. - tälta eller uppställa husvagn
8. - plocka blommor eller genom uppgrävning eller på annat sätt skada vegetationen
9. - använda båt eller annan vattenburen farkost

Dessa föreskrifter gäller inte markägare eller innehavare av särskild rätt vid utnyttjandet av sin egendom eller sin särskilda rätt om inte annat framgår av föreskrifterna under punkt A.

D. Föreskrifter enligt 7 § naturvårdskungörelsen om vård och förvaltning

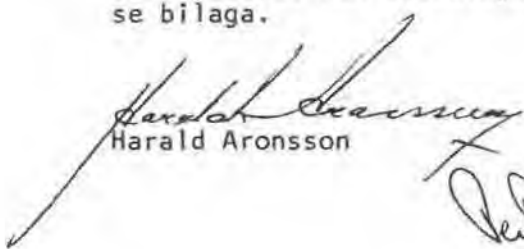
1. Syftet med vården och förvaltningen är i första hand att bibehålla och förbättra reservatområdet som rast- och häckningslokal för de fågelarter som tillhör slättsjöbiotopen, i andra hand att bibehålla den öppna landskapsbilden och i tredje hand att bereda allmänheten möjlighet att uppleva områdets fågelliv utan onödig störning och nötning.
2. Reservatet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med en särskilt utsedd arbetsgrupp med en representant vardera för de berörda lokala diknings- och invallningsföretagen samt för Kvismaredalens vattenavledningsföretag 1967, Föreningen Kvismare Fågelstation och länsstyrelsen. Arbetsgruppen sammanträder på begäran av förvaltaren eller någon av de i gruppen representerade parterna.
3. Reservatet skall skötas enligt anvisningar i skötselplan. Förslag till sådan plan upprättas genom förvalterens försorg i samråd med arbetsgruppen och berörda markägare och skall fastställas av länsstyrelsen.
4. Förvaltaren skall vid områdets vård och förvaltning iakttaga föreskrivet samråd med naturvårdsverket, länsstyrelsen och skötselrådet.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Harald Aronsson jämte ledamöterna Olle Aldén, David Jonasson, Karin Kallin, Gustaf Persson, Olle Skoog, Sven Jansson, Leif Hols, Bengt Johansson, Lennart Engström, Thorsten Axelson, Bert Henning, Sören Gunnarsson och Kurt Blank.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Ove Sundelius, förste länsassessor Nils Hakelier, länsarkitekt Bennert Johnsson, naturvårdsdirektör Ingvar Hallberg, överlantmätare Håkan Zetterberg, länsantikvarie Olle Lindqvist samt byrådirektör Per Olov Führt, föredragande.

./.

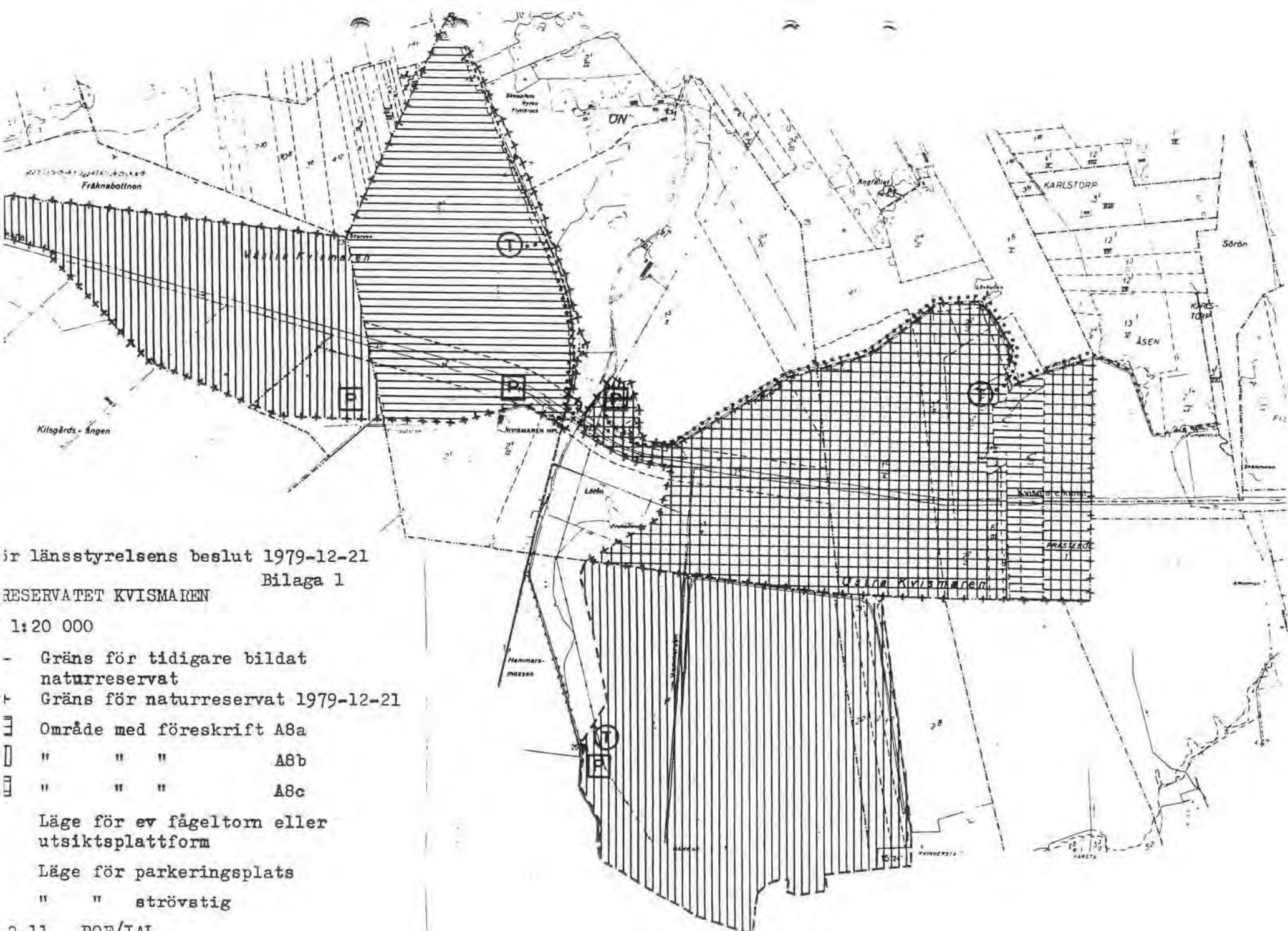
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga.

Harald Aronsson

Per Olov Führt

BILAGOR

1. Karta med reservatgränser m m skala 1:20 000
2. Fastighets- och markägareförteckning
3. Karta med gränsredovisning skala 1:10 000
4. Regler för fågeljakt enligt punkt 8 b
5. Besvärshänvisning

ör länsstyrelsens beslut 1979-12-21

Bilaga 1

RESERVATET KVISMAREN

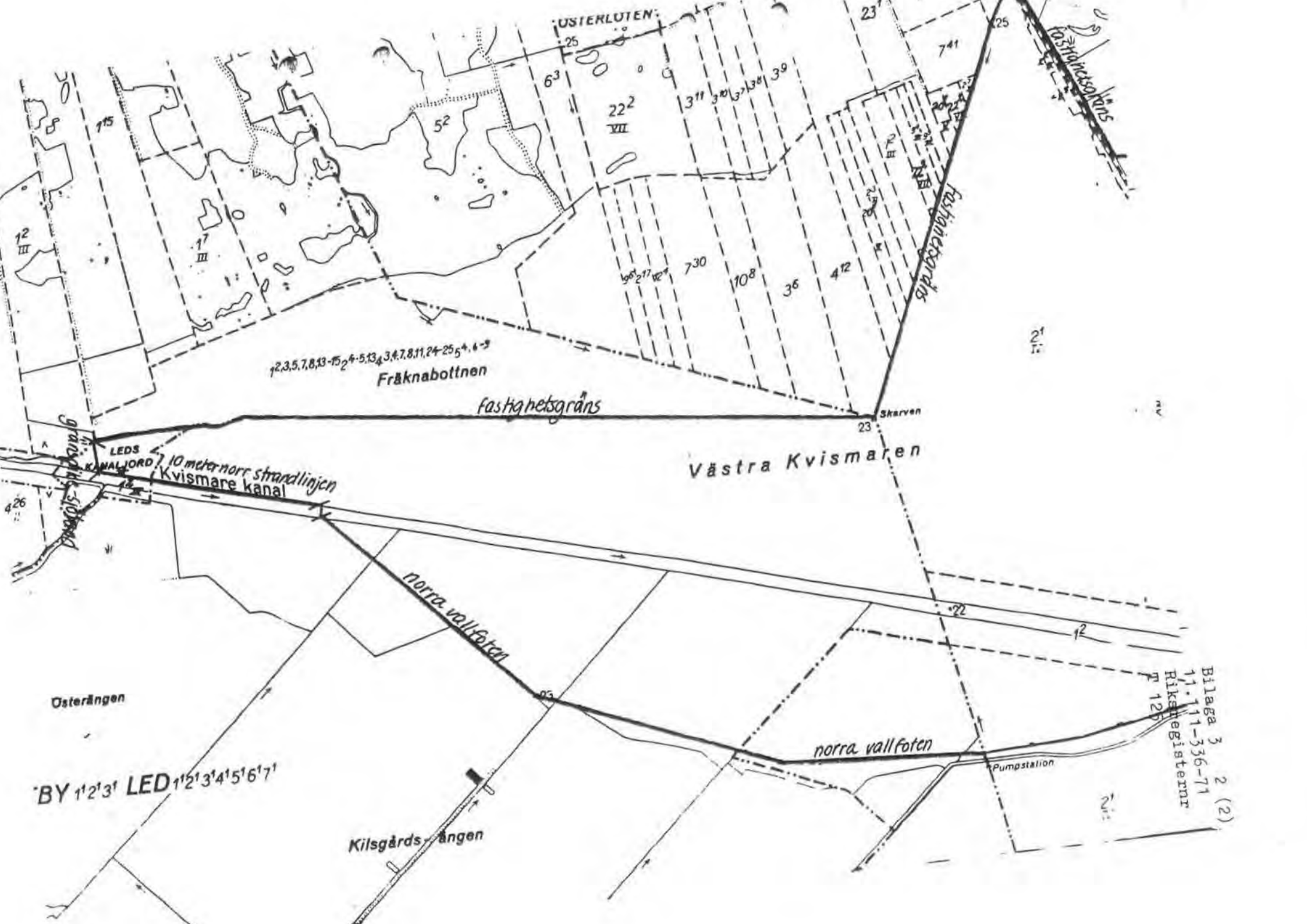
1:20 000

- Gräns för tidigare bildat naturreservat
- + Gräns för naturreservat 1979-12-21
- ☐ Område med föreskrift A8a
- ▨ " " " A8b
- ▩ " " " A8c

Läge för ev fågeltorn eller utsiktsplattform

Läge för parkeringsplats
" " strövstig

2-11 POF/IAL

ÖSTERLÖTEN

fasthetsgränns

fasthetsgränns

Fräknabottnen
1, 2, 3, 5, 7, 8, 13, 15, 24, 5, 13, 4, 3, 4, 7, 8, 11, 24, 25, 5, 4, 4, 3

fasthetsgränns

Västra Kvismaren

LED
KANALJORD
10 meter norr strandlinjen
Kvismare kanal

norra vallfoten

norra vallfoten

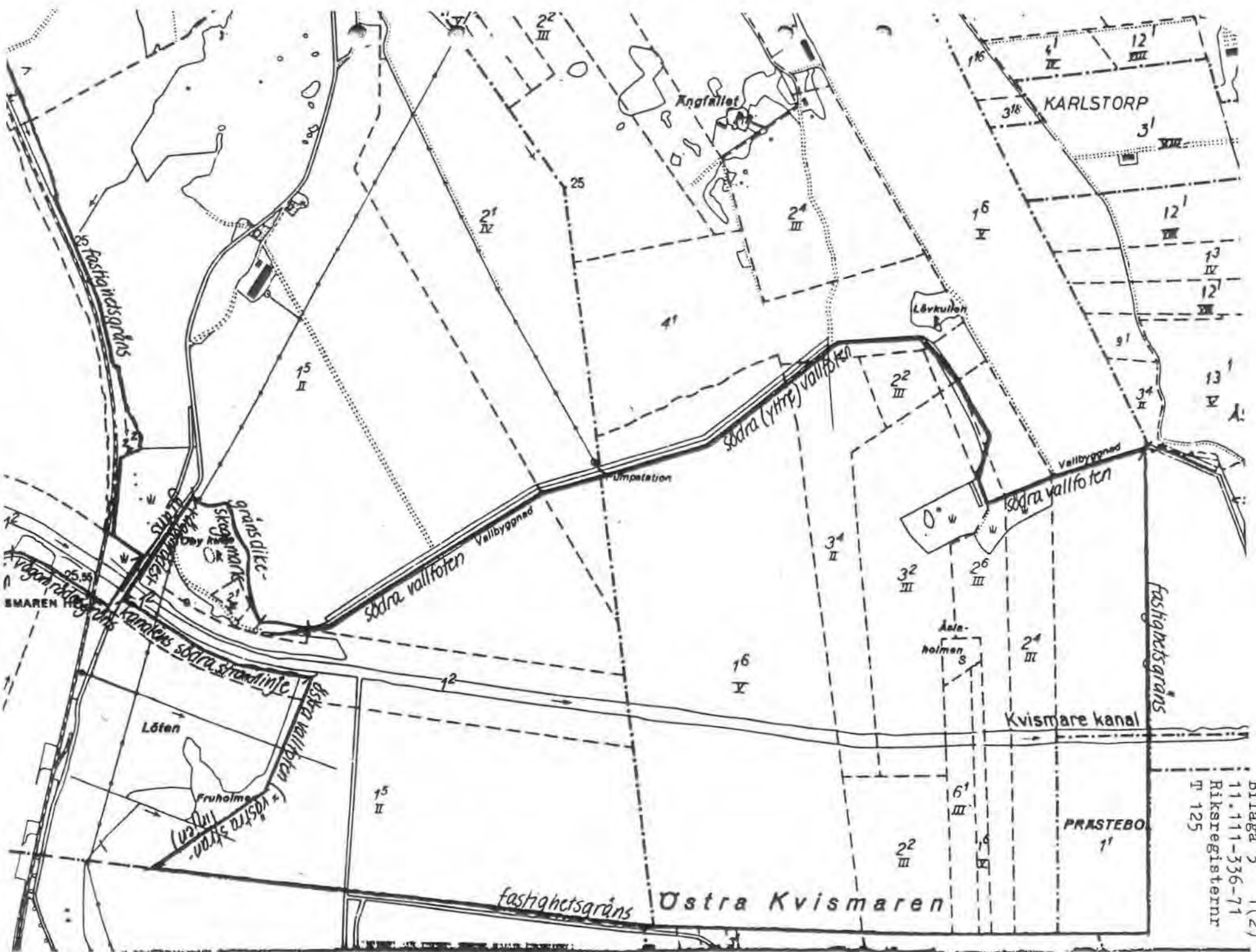
Pumpstation

Osterängen

BY 1'2'3' LED 1'2'3'4'5'6'7'

Kilsgårdsängen

Bilaga 3 2 (2)
Rikets Register
11.111-336-71
P 125

Bilaga 3 1(2)
 11.111-336-71
 Riksregistern
 F 125

Enligt sändlista

Fastställande av skötselplan för Öby Kulle, del av naturreservatet
Kvismaren (T 125)

Länsstyrelsen har i beslut i december 1979 utvidgat naturreservatet Kvismaren till att bland annat omfatta utsikts- och repipunkten Öby kulle mellan Östra och Västra Kvismaren.

I samband med arbetet att utvidga reservatet har det framstått som angeläget att Öby Kulle omgående iordningställs som mottagningscentral för besökande till Kvismareområdet. Länsstyrelsen har därför under sommaren 1979 tagit upp frågan i skötselrådet och med företrädare för Kvismare fågelstation. Utifrån dessa diskussioner har förslag till skötselplan upprättats under september 1979. Förslaget har därefter behandlats i skötselrådet och den speciellt tillsatta referensgruppen för Kvismarreservatet. Naturvårdsverket har i yttrande i juni 1980 godkänt planförslaget och tillstyrkt att detta fastställs som skötselplan för ifrågavarande område.

./.

Länsstyrelsen fastställer härmed med stöd av 9 § naturvårdsförordningen att bilagda förslag daterat 1979-09-13 tills vidare skall gälla som skötselplan för Öby Kulle, del av naturreservatet Kvismaren, dock längst t o m utgången av år 1989 då erfarenheterna av skötselarbetet skall utvärderas och planen omprövas.

Jan From
tf naturvårdsdirektör

Göran Janzon
ingenjör

KW

Sändlista har ej scannats

2c

LÄNSSTYRELSEN
Örebro län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten
byrådirektör
Per Olov Führt

BESLUT
1981-12-21

1(2)
11.111-336-71

Till enligt sändlista

Ändring av föreskrifterna och gränsen för naturreservatet Kvismaren samt undantag från gällande föreskrifter

Genom beslut 1978-04-21 har länsstyrelsen avsatt en del av Kvismareområdet som naturreservat. Genom beslut 1979-12-21 har naturreservatet utvidgats och omfattar nu ca 555 ha.

I samband med ändring av vattendomen för Hammar m fl invallningsföretag år 1974 har mellan torrlägningsföretaget och ägaren till Hammars gård å ena sidan och statens naturvårdsverk och länsstyrelsen å den andra sidan träffats överenskommelse som innebär dels att en mindre del av reservatet öster om Hammar skall utgå ur naturreservatet dels att vall för torrläggning av åkermark utanför reservatet får anläggas omedelbart innanför reservatgränsen väster om Hammars gård.

Efter det att den ändrade vattendomen för Hammar m fl invallningsföretag 1974 vunnit laga kraft har naturvårdsverket träffat överenskommelse om intrångsersättning och ändring av föreskrifterna med både torrlägningsföretaget och ägaren till Hammars gård. Naturvårdsverket har också träffat överenskommelse med företaget om uppförande av vallen väster om Hammar på ett visst sätt för att minska dess negativa inverkan på naturmiljön. Naturvårdsverket har slutligen ingått avtal med brukaren av Hammars gård om restaurering av betesmark på den s k Hammarmaden inom reservatet.

Samtliga avtal och överenskommelser som träffats av naturvårdsverket har föregåtts av samråd med länsstyrelsen. Verket och länsstyrelsen har tillsammans bedömt att den ifrågasatta ändringen av reservatgränsen och undantagen från föreskrifterna är skäligen med utgångspunkt från naturvårdens och jordbrukets intressen i området.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen beslutar länsstyrelsen att upphäva det 1978-04-21 fattade beslutet om naturreservat i fråga om det område inom fastigheterna Hammar 1:1 och Kvinnersta 1:2, 1:12, 2:2 och 3:6 som markerats på bifogade karta och som omfattar ca 15 ha. Den nya reservatgränsen följer den vallbyggnad som uppföres med stöd av vattendomstolens dom 1981. Gränsen sammanfaller

1981-12-21

11.111-336-71

med yttre foten av vallen vilket medför att vallbyggnaden i sin helhet ligger utanför reservatet.

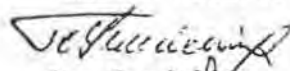
Naturreservatet Kvismaren omfattar efter detta beslut totalt ca 540 ha varav ca 15 ha utgöres av fastmark och återstoden av sankmark med olika fuktighetsgrad från betesmark till öppet vatten.

Med stöd av 8 § naturvårdslagen beslutar länsstyrelsen att föreskrifterna för den del av naturreservatet som avsatts genom beslut 1978-04-21 skall ändras på så sätt att förbudet under punkt A:8 i 1978 års beslut ersätts med "förbud att bedriva jakt efter fågel", vilket överensstämmer med punkt A:8 a i föreskrifterna för övriga delar av reservatet.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen beslutar länsstyrelsen också att följande undantag från reservatföreskrifterna enligt beslut 1978-04-21 medges för att underlätta torrläggningen av mark utanför reservatet samt för att möjliggöra restaurering av betesmark inom reservatet.

1. Väster om Hammar får en jordbruksvall läggas upp inom reservatet i enlighet med vattendomstolens dom 1981 men med den utformning som angivits i ett av lantbruksingenjören Ingvar Andersson 1981-05-20 upprättat förslag. Massor för uppförande av vallen får inom reservatet hämtas från området väster om Öby kulle från upplagda rensningsmassor vid Hammarån samt från området närmast utanför vallen.
2. I avvaktan på fastställd skötselplan får röjning av träd och buskar samt markbearbetning och insådd av gräs ske i enlighet med bifogade avtal med därtill hörande bilagor.
3. Täkt av grus och sand för husbehov får ske i den gamla husbehovstakten vid f d Hammarladan t o m utgången av år 1986. Täktområdet skall därvid iordningställas på det sätt som angivits i avtalet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Ove Sundelius, beslutande, överlantmätare Håkan Zetterberg, 1:e länsassessor Nils Hakelier, länsarkitekt Bennert Johnsson samt tf naturvårdsdirektör Per Olov Führt, föredragande.

Ove Sundelius

Per Olov Führt

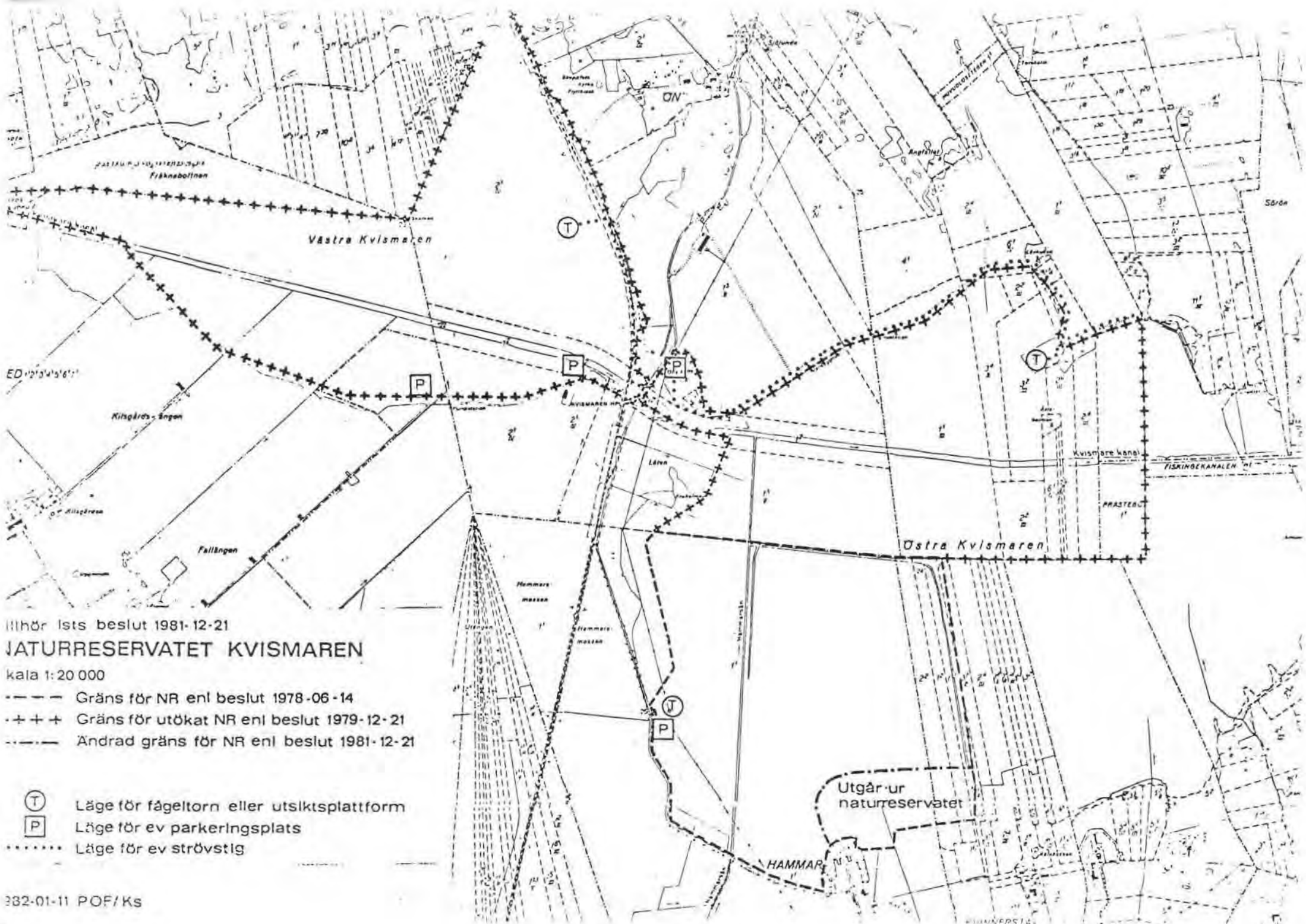
Bilagor

Karta i skala 1:20 000

Beslut 1978-04-21

Avtal nov 1981

Besvärshänvisning, jordbruksdepartementet

Tillhör lsts beslut 1981-12-21
NATURRESERVATET KVISMAREN

kala 1:20 000

- Gräns för NR enl beslut 1978-06-14
- +--+ Gräns för utökat NR enl beslut 1979-12-21
- +—+— Andrad gräns för NR enl beslut 1981-12-21

- ⊙ Läge för fågeltorn eller utsiktsplattform
- Läge för ev parkeringsplats
- ⋯ Läge för ev strövstig

LÄNSSTYRELSEN
Örebro län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten
byrådirektör
Per Olov Föhr

BESLUT
1982-01-15

1(6)
11.111-336-71
Riksregisternr T 25

Utvidgning av naturreservatet Kvismaren

Genom beslut 1978-04-21 har länsstyrelsen avsatt en del av det planerade naturreservatet Kvismaren. Beslutet har slutligt fastställts av regeringen 1979-06-14. Genom beslut 1979-12-21 har naturreservatet utökats. En mindre del har sedan undantagits från reservatet genom beslut 1981-12-20. Dessa beslut påverkas inte av föreliggande beslut som enbart innebär en ytterligare utvidgning av naturreservatet Kvismaren.

Beskrivning av det utökade reservatet

Reservatets benämning: Naturreservatet Kvismaren

Kommun: Örebro

Socken: Norrbyås och Askér

././ Fastigheter: Enligt särskild förteckning, bilaga 2.

Lägesbeskrivning: Reservatet är beläget i Kvismaredalen ca 15 km SO Örebro och utgör i huvudsak delar av de fyra sjöarna Östra och Västra Kvismaren. Reservatet är beläget på båda sidor länsväg 69 mellan Norrbyås kyrka och Sköllersta. Reservatet ligger inom ekonomiska kartbladen 10524, 10525 och 10515.

././ Gränser: Reservatets gränser redovisas i sina huvuddrag på bifogade karta i skala 1:20 000, bilaga 1. Reservatets exakta avgränsning framgår närmare av gränsredovisning, bilaga 3.

Areal: Utvidgningen omfattar 180 ha varav 55 ha utgöres av strandskog och ca 8 ha öppet vatten samt återstoden av sankmark med olika fuktighetsgrad från betesmark till öppet vatten. Totalt omfattar reservatet efter detta beslut ca 720 ha.

Förvaltare: Reservatet förvaltas från naturvårdssynpunkt av skogs-
vårdsstyrelsen i Örebro län som har att samråda dels med respektive
markägare dels med en särskilt utsedd arbetsgrupp.

././ Markägare: Enligt förteckning, bilaga 2.

Ärendets handläggning: Ansökan om bildande av naturreservat för hela Kvismareområdet (ca 850 ha) har 1970 inlämnats till länsstyrelsen av Ornitologiska klubben i Örebro och Föreningen Kvismare Fågelstation.

Informationsmöte med samtliga markägare kallade har hållits 1970 och 1972. Yttrande över förslaget till naturreservatet har under 1973 inhämtats från kommuner, centrala och regionala myndigheter samt naturvårds- och markägarorganisationer.

Sedan länsstyrelsen i princip tagit ställning för bildande av naturreservatet har förhandlingar förts med markägarna för att om möjligt uppnå frivilliga överenskommelser om ersättning innan naturreservatet bildas. Överenskommelser om ersättning har nu träffats med en ny grupp markägare. Endast en av delägarna i en av de berörda samfälligheterna har inte velat godkänna överenskommelsen. Restaurering av betesmarker har påbörjats även inom delar av det område som den nu aktuella utvidgningen avser.

Grund för beslutet

Området består huvudsakligen av sankmarker inom de fyra Kvismaresjöarna. Området har varit och är fortfarande trots en långtgående igenväxning en mycket viktig rast- och häckningsplats för flertalet av slättsjöbiotopens fågelarter. Bland häckande arter kan nämnas brun kärrhök, småfläckig sumphöna, rördrom, snatterand, flodsångare och trästsångare. Bland de rastande arterna har noterats praktiskt taget alla vadare och simfåglar som under sina flyttningar passerar Mellansverige. Speciellt stor betydelse har området som rastplats för sädgäss.

En snabb igenväxning i området på grund av bl a tidigare torrläggningsföretag och upphörande bete av sankängarna ställer krav på omfattande restaurerings- och skötselarbeten för att området inte på sikt skall förlora sitt värde som fågelokal.

Hela Kvismareområdet är i den fysiska riksplaneringen upptaget som ett område av riksintresse för den vetenskapliga naturvården och har dessutom uppförts som ett av 20 svenska områden på den lista över internationellt värdefulla våtmarker som knutits till våtmarks-konventionen (Convention on Wetlands).

Kvismareområdets viktigaste skyddsvärde är dess nuvarande och framtida värde som rast- och häckningsbiotop för vadare, andfåglar och andra för slättsjön karaktäristiska fågelgrupper. De öppna markerna är vidare av stor betydelse för landskapsbilden i Kvismaredalen. Området har dessutom stor betydelse som studieobjekt för en fågelintresserad allmänhet. Området har genom Kvismare fågelstation också fått stor betydelse för studiet av faunaförändringar i det mellansvenska jordbrukslandskapet.

Ändamålet med reservatet är i första hand att bevara och genom restaurering och skötselåtgärder öka områdets betydelse som fast- och häckningslokal för en i landet hårt trängd grupp av fåglar. Ändamålet är även att bibehålla den öppna landskapsbilden samt att i den mån det kan ske utan störningar för fågellivet - underlätta för allmänheten att besöka delar av området och att studera fågellivet.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen att det område inom skifteslagen Kvinnersta, Värsta, Fiskinge och Valstamaden i Askers socken samt Åsen i Norrbyås socken som utmärkts på bifogad karta skall ingå i naturreservatet Kvismaren.

Reservatföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdskungörelsen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande det till reservatet lagda området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares eller annan sakägares rätt att förfoga över fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 - plöja eller företaga annan mekanisk jordbearbetning
- 2 - dika, dämna eller på annat sätt torrlägga mark
- 3 - spränga, schakta, bedriva täkt av sten, grus, sand, lera, jord eller torv eller utföra fyllning
- 4 - anordna upplag annat än tillfälliga upplag för jord- och skogsbrukets behov
- 5 - framdraga luftledning
- 6 - anlägga vägar annat än enklare brukningsvägar för jord- och skogsbrukets behov
- 7 - uppföra byggnad
- 8 - använda motorbåt
- 9 - utföra avverkning eller röjning annat än för husbehovsändamål eller för avsalu annat än efter utstämpling av skogs-
vårdsstyrelsen
- 10 - hindra utnyttjande av de strövstigar som på kartan, bilaga 1, redovisas med punktprickning

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder mot att vidtaga sådana underhållsåtgärder, inklusive tagande av massor för underhålla av vallar, som föreskrivits i vattendom för Kvismare vattenavledningsföretag av år 1967 eller i fastställd syneförrättning enligt vattenlagen för diknings- och invallningsföretag.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot att för bevattningsändamål till åkermarkerna utanför reservatet pumpa in vatten från Kvismare kanal eller från dike med tillrinning från kanalen.

Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder mot att efter länsstyrelsens tillstånd vidtaga sådana åtgärder som erfordras för vattenavledning från utanför reservatet liggande mark.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående förvaltares rätt att vidtaga åtgärder för att tillgodose ändamålet med reservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas åta sig följande åtgärder vidtagas inom reservatet.

- 1 - reglering av vegetation inom reservatet, t ex genom röjning av vass och buskvegetation. Anmälan om åtgärder skall dock ske till markägaren minst tre månader före utförandet.
- 2 - anordnande av betesgång i de fall markägare själv inte önskar utnyttja eller arrendera ut betet.

Omfattningen av ovanstående åtgärder skall före utförande vara preciserad i skötselplan vilken fastställandet skall vara föremål för samråd med bl a berörda markägare.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen gällande allmänheten

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 - göra åverkan på mark eller växtlighet
- 2 - störa djurlivet
- 3 - medföra ej kopplad hund
- 4 - göra upp eld
- 5 - framföra motordrivet fordon
- 6 - parkera annat än på särskilt anvisade platser
- 7 - tälta eller uppställa husvagn
- 8 - plocka blommor eller genom uppgrävning eller på annat sätt skada vegetationen
- 9 - använda båt eller annan vattenburen farkost

Dessa föreskrifter gäller inte markägare eller innehavare av särskild rätt vid utnyttjandet av sin egendom eller sin särskilda rätt om inte annat framgår av föreskrifterna under punkt A

D. Föreskrifter enligt 7 § naturvårdskungörelsen om vård och förvaltning

- 1 - Syftet med vården och förvaltningen är i första hand att bibehålla och förbättra reservatområdet som rast- och häckningslokal för de fågelarter som tillhör slättsjöbiotopen, i andra hand att bibehålla den öppna lanskapsbilden och i tredje hand att bereda allmänheten möjlighet att uppleva områdets fågelliv utan onödig störning och nötning.
- 2 - Reservatet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med en särskild utsedd arbetsgrupp med en representant vardera för de berörda lokala diknings- och invallningsföretagen samt för Kvismaredalens vattenavledningsföretag 1967, Föreningen Kvismare Fågelstation och länsstyrelsen. Arbetsgruppen sammanträder på begäran av förvaltaren eller någon av de i gruppen representerade parterna.
- 3 - Reservatet skall skötas enligt anvisningar i skötsplan. Förslag till sådan plan upprättas genom förvaltarens försorg i samråd med arbetsgruppen och berörda markägare och skall fastställas av länsstyrelsen.
- 4 - Förvaltaren skall vid områdets vård och förvaltning iakttaga föreskrivet samråd med naturvårdsverket, länsstyrelsen och skötselrådet.

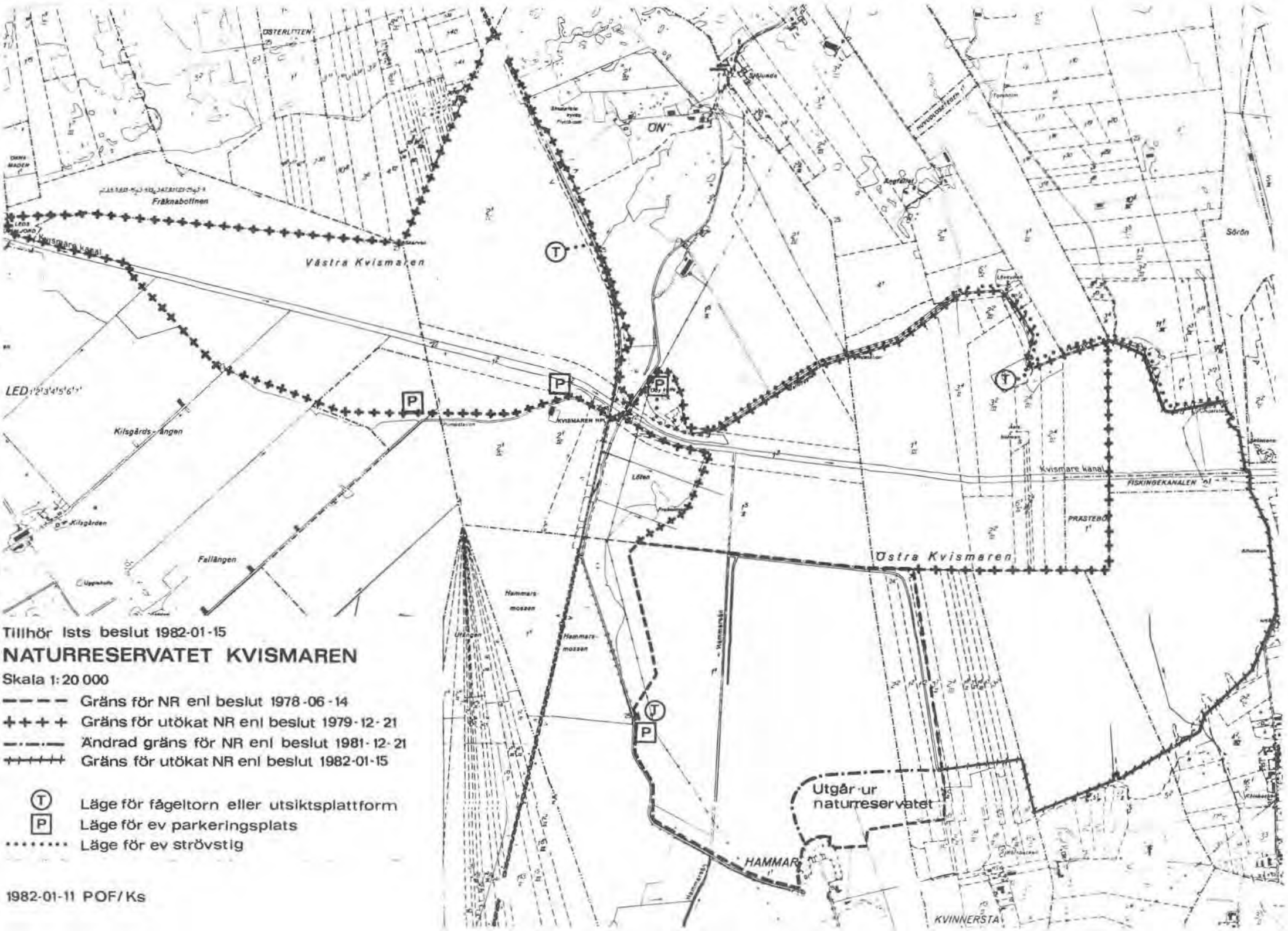
Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Elvy Olsson jämte ledamöterna Sören Gunnarsson, Olle Aldén, David Jonasson, Erik Persson, Gustaf Persson, Sigrid Lekberg, Sven Jansson, Leif Hols, Lennart Engström, Thorsten Axelson, Siwert Andersson, Birgitta Lindahl, Elmer Borg och John Jansson.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Ove Sundelius, 1:e länsassessor Nils Hakelier, länsarkitekt Bennert Johnsson, överlantmätare Håkan Zetterberg, länsantikvarie Olle Lindqvist samt tf naturvårdsdirektör Per Olov Führt, föredragande.

.1. Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga.

Elvy Olsson

Per Olov Führt

Tillhör lsts beslut 1982-01-15

NATURRESERVATET KVISMAREN

Skala 1:20 000

- Gräns för NR enl beslut 1978-06-14
- ++++ Gräns för utökat NR enl beslut 1979-12-21
- .-.-.-.- Ändrad gräns för NR enl beslut 1981-12-21
- +++++ Gräns för utökat NR enl beslut 1982-01-15

Läge för fågeltorn eller utsiktsplattform

Läge för ev parkeringsplats

..... Läge för ev strövstig

Länsstyrelsen
Örebro län

Göran Janzon
Direkt: 019-193542
goran.janzon@t.lst.se
Fax: 019-193028

1 (3)

BESLUT
2001-06-13

Dnr:131-03616-2001

Vägverket Region Mälardalen
Att: Tobias Nygren
Box 1140
631 80 ESKILSTUNA

För kännedom till:
Nv
Fhm
Örebro kn
Polisen
Svs

Länsstyrelsens i Örebro län beslut om ändrad gräns för del av naturreservatet Kvismaren

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 7 §, första stycket miljöbalken (1998:808) om ändrad gräns för naturreservatet Kvismaren i anslutning till bron för väg 669 över Kvismare kanal. Beslutet innebär att ett område på fastigheten Ön 1:2 omfattande 0,212 ha skall utgå ur reservatet för vägändamål och att ett område på 0,153 ha, bestående av nuvarande vägområde skall läggas till reservatet, allt enligt bifogade karta. Av denna framgår också den nya reservatgränsen.

Länsstyrelsen beslutar vidare att Vägverket som kompensation för intrånget i naturvärdet enligt 7 kap 7 §, fjärde stycket, miljöbalken skall anpassa vägens beläggning, skötsel och trafik på en sträcka av ca 200 m norr om den nya bron på det sätt som erfordras för att minska riskerna för skador på områdets rika ormfauna. Detaljutformningen av kompensationsåtgärderna skall bestämmas på plats av Länsstyrelsen i samråd med Vägverket.

Bilagor:
Kartutdrag

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har beslutat om bildande av naturreservatet Kvismaren i flera etapper. Det beslut som berör det nu aktuella området togs 1979-12-21. I en bilaga till beslutet angavs att gränsen för reservatet mot väg 699 och bron för den skulle utgöras av vägområdets gräns.

Vägverket planerar nu att ersätta befintlig bro med en ny bro i nytt läge något längre västerut och ansöker därför om att reservatgränserna ändras så att den nya bron kan uppföras utan att den framgent ingår i reservatområdet, samtidigt som det övergivna vägområdet kan tillföras reservatet.

Regeringen har 1996-12-19 förklarat Kvismaren som särskilt skyddsområde (SE0240058) enligt rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar och ingår därmed i det europeiska ekologiska

nätverket Natura 2000. Kvismaren är också av riksintresse för naturvärden och upptaget på den svenska s k Ramsarlistan (CW-listan) över särskilt skyddsvärda våtmarksområden enligt Ramsarkonventionen.

Samråd om planeringen av den nya bron och dess förhållande till naturreservatet har skett i flera steg mellan Vägverket och Länsstyrelsen. Underhandskontakter har även tagits med Naturvårdsverket.

Motivering

Det område av naturreservatet som berörs av brobygget utgörs av kanalen och angränsande marker av ruderatkaraktär och är huvudsakligen en ren förbindelselänk mellan de två huvuddelarna Östra och Västra Kvismaren och har inga speciella naturvärden. Kanalen är grävd och omgrävd vid flera tillfällen, senast omkring 1970.

Nuvarande bro är i sådant skick att den måste byggas om för att klara gällande normer för belastning och trafiksäkerhet. Genomförandet av brobygget på nu föreslaget sätt innebär en tillfällig och begränsad störning under byggtiden, samt ett marginellt intrång i reservatet.

Länsstyrelsen gör bedömningen att brobygget bara kommer att orsaka obetydlig skada på reservatområdets naturvärden.

Detta beslut kan överklagas, se nedan.

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket t f naturvårdsdirektör beslutat har även deltagit länsassessor Christina Hjulström, avdelningsdirektör Eva Ekholm Pehrson samt avdelningsdirektör Göran Janzon, föredragande.

Olle Karlsson

Göran Janzon

Hur man överklagar länsstyrelsens beslut

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till länsstyrelsen. Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast inom tre veckor från det Ni tagit del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas.

Om länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (Miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Enligt sändlista

Utvidgning av naturreservatet Kvismaren.

BESLUT

Det område som utgöres av del av fastigheten Fiskinge 17:2 samt del av samfällad mark för Fiskinge by i Örebro kommun och som framgår av bifogade utdrag ur fastighetskartan skall av skäl, som närmare anges i detta beslut, särskilt skyddas och vårdas på grund av dess betydelse för kännedomen om landets natur. Området skall ingå som en del av det tidigare avsatta naturreservatet Kvismaren. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (SFS 1974: 1025) området som naturreservat.

Ändamålet med reservatet skall vara att, för kännedomen om landets natur, för framtiden bevara en viktig våtmarksbiotop i anslutning till de betade våtmarksområden som sen tidigare ingår i Kvismarereservatet. Reservatbildningen ska ses som ett bidrag till arbetet med att bevara den biologiska mångfalden i odlingslandskapet.

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. plöja eller företaga annan mekanisk jordbearbetning
2. dika, dämna eller på annat sätt torrlägga mark
3. spränga, schakta, bedriva täkt av sten, grus, sand, lera , jord eller torv eller utföra fyllning
4. anordna upplag annat än tillfälliga upplag för jord- och skogsbrukets behov
5. dra fram ny mark- eller luftledning
6. anlägga vägar annat än enklare brukningsvägar för jord- och skogsbrukets behov
7. uppföra ny byggnad
8. bedriva jakt efter fågel

Länsstyrelsen
Örebro län
Miljöenheten
Göran Janzon

BESLUT
Datum
1996-04-26

Vår beteckning
231-6088-93
Dos nr

9. utföra avverkning eller röjning annat än för husbehovsändamål eller för avsalu annat än efter utstämpling av skogsvårdsstyrelsen

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot att vidtaga sådana underhålls-åtgärder, inklusive tagande av massor för underhåll av vallar, som föreskrivits i vattendom för Kvismare vattenavledningsföretag av år 1967 eller i fastställd syneförrättning enligt vattenlagen för diknings- och invallningsföretag.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot att för bevattningsändamål till åkermarkerna utanför reservatet pumpa in vatten från Kvismare kanal eller från dike med tillrinning från kanalen.

Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder mot att underhålla befintlig kraftledning inom reservatet.

Föreskrifter nedan under punkt C, gällande allmänheten, gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande åtgärder vidtages inom reservatet.

1. reglering av vegetation inom reservatet t ex genom röjning av vass och buskvegetation. Anmälan av åtgärder skall dock ske till markägaren minst tre månader före utförandet.
2. anordnande av betesgång i de fall markägare själv inte önskar utnyttja eller arrendera ut betet.

Omfattningen av ovanstående åtgärder har preciserats i skötselplan för Östra Kvismaren utom Hammarområdet som fastställts den 30 november 1983. Skötselplanen behandlar inte i detalj åtgärder inom den nu aktuella utvidningsdelen av reservatet och skall därför revideras i detta avseende.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakta inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. göra åverkan på mark eller växtlighet
2. störa djurlivet
3. medföra ej kopplad hund
4. göra upp eld

BESLUT

Datum
1996-04-26

Vår beteckning
231-6088-93
Dos nr

5. framföra motordrivet fordon
6. parkera annat än på särskilt anvisade platser
7. tälta eller ställa upp husvagn
8. plocka blommor eller genom uppgrävning eller på annat sätt skada vegetationen
9. använda båt eller annan vattenburen farkost

D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Syftet med vården och förvaltningen är i första hand att bibehålla och förbättra reservatområdet som rast- och häckningslokal för de fågelarter som tillhör slättsjöbiotopen, i andra hand att bibehålla den öppna landskapsbilden och i tredje hand att bereda allmänheten möjlighet att uppleva områdets fågelliv utan onödig störning och nötning
2. Reservatet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med en särskilt utsedd arbetsgrupp med en representant vardera för de lokala diknings- och invallningsföretagen, samt för kvismardalens vattenavledningsföretag 1967, Föreningen Kvismare Fågelstation och länsstyrelsen. Arbetsgruppen sammanträder på begäran av förvaltaren eller någon av de i gruppen representerade parterna.
3. Reservatet skall skötas enligt anvisningar i skötselplan fastställd 1983-11-30. Planen skall genom förvaltarens försorg i viss omfattning revideras så att nu aktuell utvidgning av reservatet i sin helhet inordnas i planen.
4. Utmärkning av reservatet skall ske i enlighet med naturvårdsverkets anvisningar (SIS 03 1522).

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

Länsstyrelsen har tidigare i olika omgångar avsatt delar av det planerade naturreservatet Kvismaren. Efter överläggningar och träffade avtal med berörda markägare och rättighetsinnehavare har länsstyrelsen senast den 15 januari 1982 beslutat att delar av Östra Kvismaren inom skifteslagen Kvinnersta, Värsta, Fiskinge och Valstamaden i Askers socken, samt Åsen i Norrbyås socken skulle ingå i reservatet. Länsstyrelsen har därefter fortsatt överläggningarna med berörda markägare i östligaste delen av Kvismareområdet angående kompletterande reservatbildning inom denna del.

Överläggningarna har under år 1993 resulterat i att avtal träffats med berörda markägare om viss ändrad markanvändning som i huvudsak ansluter till tidigare träffade överenskommelser på angränsande delar av Östra Kvismaren.

Länsstyrelsen
Örebro län
Miljöenheten
Göran Janzon

BESLUT

Datum
1996-04-26

Vår beteckning
231-6088-93
Dos nr

Statens naturvårdsverk har därefter godkänt upprättade avtal och betalat ut aktuell intrångsersättning.

Beskrivning av den del som tillförs reservatet

Den nu aktuella utvidgningen av reservatet omfattar en övergångszon mellan våtmark och fastmark i Kvismarens östligaste del. Området är i dag till stor del bevuxet med lövskog men skall överföras till i huvudsak öppen betesmark.

Reservatets benämning: Området skall ingå som en del av naturreservatet Kvismaren.

Kommun: Örebro.

Församling: Asker.

Fastighet: Del av Fiskinge 17:2, samt del av samfälld mark för Fiskinge.

Areal: 12 ha.

Markägare: Gunnar och Birgitta Persson, Fiskinge, respektive delägarna till samfälld mark för Fiskinge.

Lägesbeskrivning: I östligaste delen av Kvismareområdet ca 6 km öster Odensbacken inom ekonomiska kartbladet 10525, samt med tyngdpunktskoordinaterna $X = 6560750$ $Y = 1478250$.

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen.

MOTIV FÖR BESLUTET

Kvismareområdet består huvudsakligen av sankmarker inom de f d Kvismaresjöarna. Området har varit och är fortfarande trots en långtgående igenväxning en mycket viktig rast- och häckningsplats för flertalet av slättsjöbiotopens fågelarter. Den nu aktuella utvidgningsdelen av reservatet utgör till större delen den viktiga övergångszonen mellan våtmark och fastmark och som genom reservatbidningen kommer att kunna överföras till öppen betesmark. Tillgång till denna typ av betade våtmarker är en av förutsättningarna för att bibehålla Kvismareområdets rika fågelliv.

Hela Kvismareområdet är i den fysiska riksplaneringen upptaget som ett område av riksintresse för den vetenskapliga naturvården och har dessutom uppförts som ett av ca 30 svenska områden på den lista över internationellt värdefulla våtmarker som knutits till våtmarkskonventionen (Convention on Wetlands).

Länsstyrelsen
Örebro län
Miljöenheten
Göran Janzon

BESLUT

Datum
1996-04-26

Vår beteckning
231-6088-93
Dos nr

Ändamålet med Kvismarreservatet är i första hand att bevara och genom restaurering och skötselåtgärder öka områdets betydelse som rast- och häkningslokal för en i landet hårt trängd grupp av fågelarter. Ändamålet är även att bibehålla den öppna landskapsbilden samt att, i den mån det kan ske utan störningar för fågellivet, underlätta för allmänheten att besöka delar av området och att studera fågellivet.

Naturvärdena i nu aktuellt område är sådana att de kräver ett omfattande skydd för att bevaras. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat eller nationalpark. Området har inte den storlek eller egenskaper i övrigt att bildandet av nationalpark ansetts motiverat, varför området bör avsättas som naturreservat.

Detta beslut kan överklagas, se nedan.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit naturvårdsdirektör Per Olov Führt, beslutande, länsantikvarie Olle Lindqvist, länsassessor Magnus Enhörning samt avdelningsdirektör Göran Janzon, föredragande.

Per Olov Führt

Göran Janzon

Länsstyrelsen
Örebro län
Miljöenheten
Göran Janzon

BESLUT
Datum
1996-04-26

Vår beteckning
231-6088-93
Dos nr

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till länsstyrelsen. Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas.

Om länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Sändlista har ej scannats

Skötselplan för Fågelsjön, del av naturreservatet Kvismaren

1. Allmän beskrivning
2. Dispositions- och skötselplan för området
 - 2.1 Allmän målsättning
 - 2.2 Principer för disposition av vatten och markområden
 - 2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder
3. Plan för anläggning och skötsel av serviceanordningar för besökare
4. Beräkning av kostnader för områdets skötsel
5. Kartor över skötselområdet och serviceanordningar
 - 5.1 Vegetationskarta över Fågelsjön
 - 5.2 Översiktskarta med skötselområden
 - 5.3 Karta med översiktligt utseende efter åtgärd
 - 5.4 Karta med åtgärder inom område 6 och 7.

Planen utförd av
Åke Pettersson

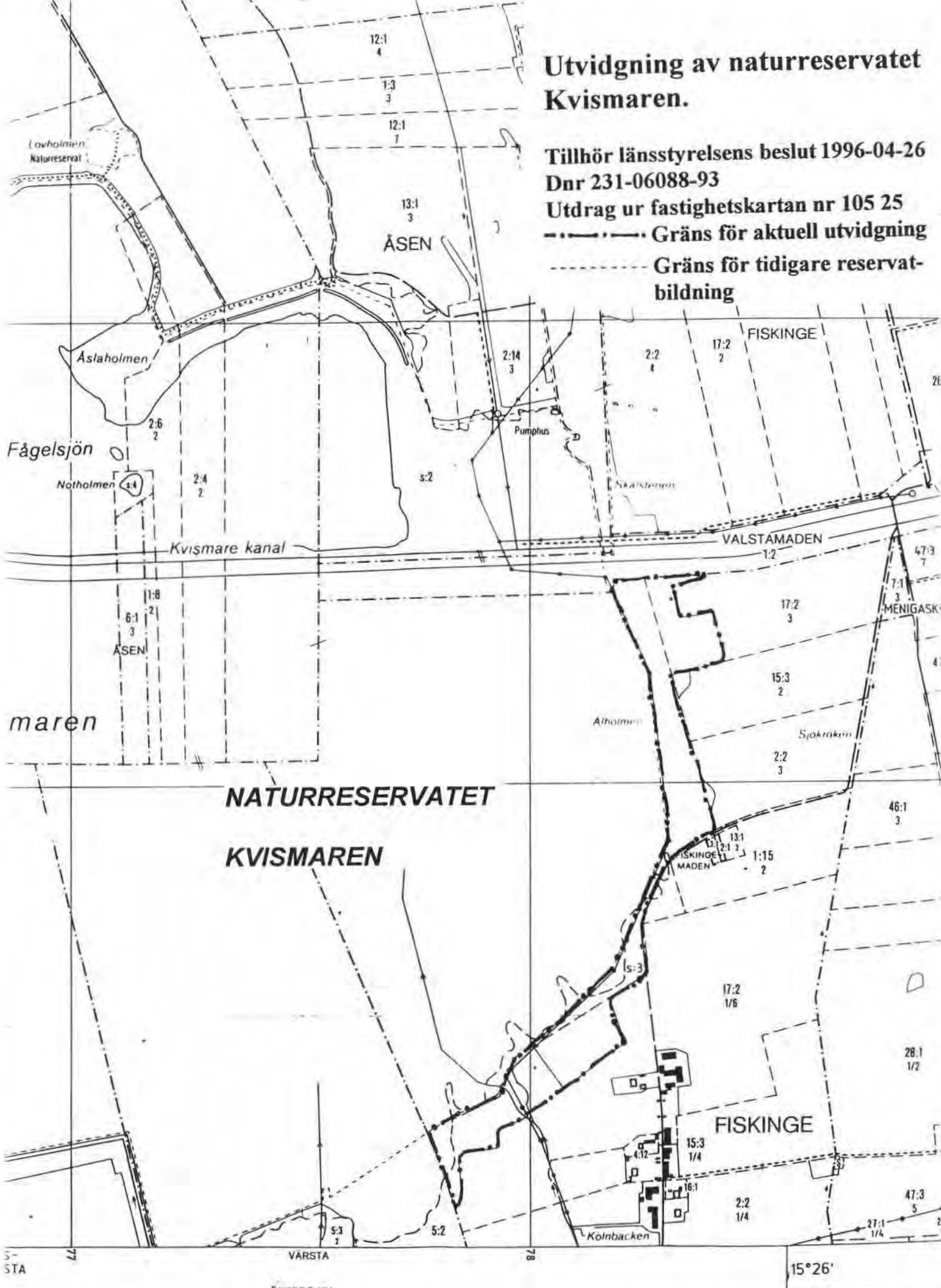
Utvidgning av naturreservatet Kvismaren.

Tillhör länsstyrelsens beslut 1996-04-26
Dnr 231-06088-93

Utdrag ur fastighetskartan nr 105 25

— · — · — Gräns för aktuell utvidgning

- - - - - Gräns för tidigare reservatbildning

S-STA

ÖREBRO KN

105 15 10F 11 KÖPSTA

500

1000 meter

Allmän beskrivning samt målsättning med områdets skötsel

1.1 Allmän beskrivning

Planperioden omfattar åren 1982-1986

Areal: ca 118 ha

Fastigheter:

A. Ön 1:2

B. Ön 1:5, Sörby 1:6, 3:4, 2:2, 3:2, 2:4, 2:6, 4:1, Prästebol 1:1

C. Ön 2:1

D. Sörby 6:1

E. Åsen samfällighet

Socken: Norrbyås

Kommun: Örebro

Markägare:

A. Kvismaredalens vattenavledningsföretag år 1967

B. Astrid och Sven Fischer

C. Anders Frykholm

D. Naturvårdsfonden

E. Åsens byallmänning

1.1.1 Syftet med reservatet

Kvismaren ingår bland de viktiga våtmarker som omfattas av den internationella våtmarkskonventionen (CW-listan). Sverige godkände denna 1974 och förband sig därmed att särskilt skydda och sköta dessa områden.

Fågelsjön i Östra Kvismaren är en invallad sjö. Den är en viktig häckningslokal för flertalet av slättsjöbiotopens fågelarter. Dessutom är Fågelsjön av betydelse för rastande gäss, änder och vadare. De öppna markerna är också av stor betydelse för landskapsbilden.

Fågelsjön är genom sitt rika fågelliv en av fågelintresserad allmänhet välbesökt lokal. Dessutom bedriver Kvismare fågelstation genom ringmärkning och inventeringar studier av faunaförändringar i området.

1.1.2 Naturförhållanden

Östra Kvismaren var innan sjösänkningen (1879-1888) en grund slättsjö. Efter sänkning fanns även under torrår vatten kvar i gölar längs norra stranden (ROSENBERG 1921).

En invallning av Östra Kvismarens norra strand genomfördes av jordbruksintressenterna 1955. Med pengar från landstinget kunde sedan en vall mot Kvismare kanal byggas 1959 och ett högre vattenstånd kunde därmed hållas i denna del. Området fick av ornitologerna namnet Fågelsjön.

Vid sjöns tillkomst fanns en vattenspegel längs hela norra stranden. Kavedun och bladvass vann sedan snabbt terräng på de öppna vattenytornas bekostnad. Bladvassen har bekämpats i flera omgångar. Det har vanligtvis skett genom vinterslätter.

I början av 1960-talet besprutades ett parti bladvass i östvästlig riktning, som än idag är fria från högre vegetation.

Restaureringsarbetena av östra delen av Fågelsjön åren 1974-75 inleddes med att en vall byggdes från Åslaholmen till kanalbanken och området fick därigenom ett eget vattenstånd. Denna del som omfattar 25 ha kom sedan att torrläggas, brännas och markbearbetas. De stora ytorna med homogen bladvass och kavedun kunde därmed brytas och stora klarvattenområden erhöles efter åtgärderna (se vidare Sondell 1978). Strandområdena runt Åslaholmen betas sedan 1974 av nötkreatur.

Vegetation

Figur 1 beskriver översiktligt vegetationen i Fågelsjön år 1980.

På kanalbanken finns en cirka 6 meter hög ridå med björk, klubb-al och Salix. Utefter vallen i norr finns det rikligt med videbuskar samt enstaka aspar och björkar. Strandskogen öster om Fågelsjön består av gråal, klubb-al, björk, hägg, rönn och asp. I de sankare delarna finns det rikligt med videbuskar.

I maden i väster som går under benämningen öbymaden finns grenrör och några mindre bestånd av jättegröe. Vallen i norr är bevuxen av kvickrot, hallon, mjölkört och tuvtåtel. I vissa delar finns stora bestånd av nässlor och gråbo.

Östra Fågelsjöns botten var sommaren 1981 rätt beväxt med framförallt kransslinga, hornsärv och en kransalg samt ett flertal natearter. På norra stranden växer bl a madrör, grenrör, jättegröe, vasstarr, flaststarr, jättestarr, nick- och brunskära. Något högre upp, men fortfarande fuktigt under delar av året, växer ängskavle och tuvtåtel.

I de öppna och sankare delarna mellan Fågelsjön och Sörön är starrarter och kavedun de dominerande arterna.

Vegetationsförändringar i östra Fågelsjön 1974-1981 finns beskrivna av HYTTEBORN (1982).

Fågelliv

En första sammanställning över Fågelsjöns fågelliv gjordes av JOHANNESSON (1970) efter de första 10 åren. Från 1976 har östra delen av Fågelsjön inventerats av Kvismare Fågelstation med avseende på våtmarksarter. Ett år senare ingick även den västra delen i inventeringen och resultatet från åren 1976-81 har publicerats av PETTERSSON (1982). Följande antal par eller revir noterades år 1980. Smådopping 4, skäggdopping 4, gråhakedopping 1, svarthakedopping 2, rördrom 1, knölsvan 6, grågås 8, kanadagås 2, snatterand 3, kricka 3, gräsand 9, skedand 2, brunand 2, vigg 1, knipa 8, brun kärrhök 4, vattenrall 4, rörhöna 3, sothöna 35, enkelbeckasin 2, grönbena 1, drillsnäppa 1, skrattmå 110, fiskmå 3 och fisktärna 8.

Sammanlagt hyser Fågelsjön nästan hälften (43 %) av Kvismarens våtmarksberoende fågelarter trots att området utgör endast en åttondel av Kvismarens areal. Skrattmåsen är därvid frånräknad. Trastsångaren har på senare år fått en liten fast stam i sjön.

Av de småfåglar som ej inventerats är rörsångare karaktärsart i bladvassen. Sävvisångaren är allmän i de videbevuxna maderna medan sävparven är allmän i båda typerna av biotopen.

Fågelsjön är också viktig som rastplats för änder och vadare under vår och höst. Gräsänder rastar varje höst i antal mellan 500 och 1 000 ex. Krickor i några hundra, medan andra arter av simänder kan räknas i tiotal.

Fisk

Provfiske visar att ruda är mycket allmän i östra delen av Fågelsjön. Senare års forskningsresultat visar att en födo-konkurrens förekommer mellan ruda och fågel i grunda slätt-sjöar.

1.1.3 Kommunikationer

Väg 669 mellan Asker och Norrbyås passerar Öby kulle, där parkeringsplats finns. Från Öby kulle leder en stig ut till Fågelsjön. En gångstig finns sedan på vallkrönet bort till Åslaholmen och till vägen mot Sörön.

Från Norrbyås leder en enskild väg söder ut till Lövholmen, där en parkeringsplats för 10 bilar finns.

1.1.4 Serviceanordningar

Se avd 3.

1.1.5 Reservatföreskrifter

Se beslut

1.1.6 Litteratur

Hytteborn, H 1982 Vegetationsförändringar i östra Fågelsjön, Kvismaren 1974-1981. Verksamhetsberättelsen för Kvismare fågelstation 1981: -

Johannesson, H 1970 Fågelsjön i Kvismaren 1960-1969. Verksamhetsberättelse från Kvismare fågelstation 1969:3-12.

Pettersson, Å, 1981 Kvismaren. Vegetation och fågelliv. Länsstyrelsen 138 s, Örebro 1981.

Pettersson, Å 1982 Inventering av våtmarksfåglar i Fågelsjön 1976-1981. Verksamhetsberättelsen från Kvismare fågelstation 1981: -

Rosenberg, E 1921, Några meddelanden från Örebrotrakts fågel-sjöar våren 1921. Fauna och flora 16:141-142.

Sondell, J 1978 Biotoprestaurering i Kvismaren. Anser, supplement 3:217-224.

2 Disposition- och skötselplan för området

2.1 Allmän målsättning

Det främsta syftet med skötseln av Fågelsjön är att bevara den nu rika häckfågelfaunan. I den nyligen restaurerade östra delen av Fågelsjön är idag biotopen nära nog optimal för häckande våtmarksfåglar. Åtgärderna i skötselplanen syftar till biotopförbättringar i den västra delen, där bladvassen reduceras och mer öppet vatten skapas. Andelen betad madmark ökas genom återupptaget bete runt Källviken och genom förbättring och utökning av betesarealen i öster mot Sörön.

För den framtida skötseln är det nödvändigt att vattenståndet i sjön lätt kan regleras och vattentillgången också under torrår kan säkras. Av den orsaken utvidgas Fågelsjön i öster så att det blir möjligt att få in vatten från den östra pumpstationen. I samband därmed byggs också en vattenregleringsanordning mot kanalen i detta område.

För att återställa den öppna landskapsbilden skall alla träd och buskar på kanalbanken bort.

2.2 Principer för disposition av vatten och markområden

2.2.1 Vattenreglering

Målsättningen för Fågelsjöns framtida vattenfluktation är att den så långt som möjligt skall följa en naturlig rytm. Genom en vintertappning kan också fiskebeståndet, främst ruda, hållas på en lägre och ur näringskonkurrenssynpunkt acceptabel nivå.

Vattennivån skall variera enligt följande:

Höst-tappning sker i november till cirka 22,30. Under vårar med högvatten (inträffar normalt 1 år av 5) fungerar sjön sedan som ett vattenmagasin för kanalens flödestoppar. Under vårar med låg vattenföring fylls sjön med vatten från de två pumpstationerna. Det högsta vårvattenståndet i Fågelsjön skall med undantag av Kvismare kanals flödestoppar vara 22,70. Det är något lägre än vallkrönets nivå längs Kvismare kanal. Under sommaren får sedan vattennivån sjunka ned till ca 22,50.

Utvidgningen av Fågelsjön mot öster skall prioriteras mot andra åtgärder i Kvismare reservatet. Planeringen bör fullföljas omgående och ett kostnadsunderlag tas fram.

2.2.2 Vattenområdena

I den östra delen följs vegetationens förändringar årligen av HYTTEBORN (1982). Restaureringen har skapat öppna vattenspeglar med en kvantitativ välutvecklad undervattensvegetation. Erfarenheterna från åren efter restaureringen ger ingen anledning till oro för att kostsamma skötselåtgärder i framtiden skall behövas. Under planperioden får därför sjön utvecklas fritt.

I den västra delen bekämpas bladvassen längs vallarna i norr och söder. Se figur 3. Fördelning av bladvass och vatten skall ses som preliminära. Vid detaljplaneringen skall hänsyn tas till vind- och ispåverkan samt att bladvassen också fungerar som näringsfilter vid tillflödet. **Bladvassbekämpningen startar med maskinell skördning under vintern.** De grunda områdena trampas sedan med en bandvagn eller liknande fordon i augusti. Detta i syfte att helt döda den vegetationen och i stället få en botten med välutvecklad undervegetation.

Öbymaden i väster trampades upp på ovan beskrivna sätt 1979. I slutet av planperioden kan området behöva trampas igen. Hittills har nästan ingen återväxt skett varför det är osäkert om bearbetningen måste upprepas innan 1986.

2.2.3 Hävd av betesmark

Bete skall i huvudsak ske med nötkreatur. Ett kombinationsbete med ett begränsat antal får eller hästar ger på sikt ett bättre bete då rator också betas och därmed undviks uppkomst av brännässlebestånd.

Antalet djur bör vara så stort att även sly och buskar betas. Lövsly och brännässlor kan vid behov bearbetas med slaghack eller liknande redskap.

Befintliga och planerade stängsel (avser delområde 7) redovisas i figur 3.

2.2.4 Hävd av strandskog

Delar av strandskogen i öster avverkas för att övergå i öppen betesmark. Videbuskage och mindre trädgångar ute i maden avverkas också. (Se figur 3). Kvarvarande strandskog får sedan utvecklas fritt. Avverkning för husbehov har markägaren enligt föreskrifterna rätt till. Därvid förutsätts att döda träd sparas enligt de föreskrifter och anvisningar som skogsstyrelsen anger till skogsvårdslagen.

2.2.5 Hävd av kanalbank

Alla träd och buskar avverkas utefter Kvismare kanal i syfte att få ett öppet slättsjölandskap. Bankarna hålls sedan genom återkommande röjningar fria från högre träd.

2.2.6 Jakt

Förbud gäller mot att bedriva jakt efter fågel.

2.2.7 Naturvårdsförvaltare

Naturreservatet förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med Kvismaregruppen. Denna består av representanter från markägare, länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen och Kvismare fågelstation.

2.2.8 Tillsyn och renhållning

För tillsyn och renhållning svarar förvaltaren. En tillsynsman utses i framtiden för tillsyn av vattenreglering.

2.2.9 Uppföljning av vegetation och fågelliv

För att kunna mäta restaureringseffekten bör våtmarksfåglar inventeras årligen. Vegetationsförändringar bör likaså studeras genom översiktlig kartering och flygfotografering varvid även förändringar i undervattensvegetationen måste beaktas.

2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Området indelas i sju skötselområden, se figur 2. För varje område finns en kort beskrivning, skötselmålsättning och åtgärder av engångs- och underhållskaraktär.

Skötselområde 1

Beskrivning: Området benämns Öbymaden och var tidigare igenväxt med kaveldun och bladvass. En bandvagnsbearbetning dödade vegetationen 1979 och våren 1980 fanns åter blankvatten. Vattendjupet varierar mellan 2 till 8 decimeter. Ängen väster om maden domineras av grenrör, kvickrot och rörflen.

På kanalbanken finns en 7-8 meter hög björkridå och längs vallen i norr finns det rikligt med videbuskar.

Målsättning: Att bibehålla ett grunt och öppet vattenområde.

Restaureringsåtgärder: Alla träd och buskar avverkas på kanalbanken.

Underhållsåtgärder: Öbymaden trampas högst vart femte år med en bandvagn eller liknande fordon. Vegetationsutbredning avgör när åtgärd skall sättas in.

Skötselområde 2

Beskrivning: Bladvass dominerar hela sjöytan. En öppen yta finns i öst-västlig riktning. Ett större bestånd av smalkaveldun finns sydväst om Åslaholmen. På Notholmen finns stora björkar (100 m S om Åslaholmen). Kanalbanken är bevuxen med björk, asp, Salix och videbuskar.

Målsättning: De homogena vassfälten skall på sikt brytas genom att mer öppna vattenytor åstadkomms. För fågellivet är det mest gynnsamt om bladvass förekommer i en mosaik. Kanalbanken bör hållas fri från högre vegetation. Holmarna skall på sikt omges av öppet vatten.

Notholmen bibehålles utan åtgärder.

Restaureringsåtgärder: Vinterslåtter av vass under ett eller flera år (se figur 3). De grunda områdena trampas sedan med en bandvagn eller liknande fordon i augusti. En pegel placeras intill Åslaholmen.

Alla träd och buskar avverkas längs kanalbanken och ute i sjön med undantag för Notholmen och några träd på någon ö.

Underhållsåtgärder: Återkommande vinterslåtter av bladvass i de områden som på sikt skall vara öppet vatten, men som ej kan bearbetas med bandvagn.

Skötselområde 3

Beskrivning: Källviken är en grund vik där bladvassen under de senaste åren utbredd sig på bekostnad av öppna klarvattenytor. Bladvass omgärdar det öppna vattnet i väster och öster. I norr finns ett större bestånd av jättegröe.

Målsättning: Att bibehålla den mosaik av bladvass och öppna vattenytor som finns och införa bete längs den östra och norra stranden. Bladvassens ytterligare utbredning måste stoppas och åtgärder inriktas på att flytta vassbrynet i väster ca 20 meter.

Restaureringsåtgärder: Vid den tidpunkt som vattenregleringen av Fågelsjön kan starta införs bete längs Källvikens strand. Bladvassen bränns inför betessäsongen och ett tiotal videbuskar röjs bort. På sikt är det önskvärt att graven runt viken läggs igen för att få en naturlig strand.

Underhållsåtgärder: Bladvassbrynet i väster utsätts för återkommande vinterslätter i en 20 meter bred zon.

Skötselområde 4

Beskrivning: Åslaholmen är en moränkulle där kreatursbete har bedrivits sedan 1974. Gräsarterna är zonerade efter fuktighet. Starr och säv finns närmast vattnet, sedan följer grenrör, tuvtåtel, kvickrot, ängskavle och längst upp typiska torrängsarter.

Fågelbärsträd och hägg bildar en dunge i sydväst. Dessutom finns några björkar och en gran i nordväst.

Målsättning: Bibehållet bete.

Restaureringsåtgärder: Inga

Underhållsåtgärder: Brännässlebestånd bekämpas så att betet ej gradvis försämras. Nyponbuskar sparas, medan övrig uppkomst av sly bekämpas.

Skötselområde 5

Beskrivning: Östra Fågelsjön restaurerades åren 1974-75 och därmed bröts de stora fälten av bladvass och stora ytor med klarvatten erhöles. Åtgärderna har utförligt beskrivits av Sondell (1978).

Den norra stranden betas av nötkreatur. De dominerande växterna är medrör, flera starrarter, brun- och nickskära. Ute i sjön finns vassruggar av varierande storlek. I öster finns några glesa bestånd av smalkaveldun.

Vallarna i öster och söder är bevuxna med björk, klipbal och tät bladvass.

Målsättning: Östra Fågelsjöns karaktär med stora vegetationsfria vattenytor med inslag av större och mindre bladvassruggar skall bibehållas. För att behålla en öppen madmark i norr krävs fortsatt kreatursbete.

Restaureringsåtgärder: Vallarna i öster och söder röjs fria från träd och buskar.

Underhållsåtgärder: En häckningsö underhålls genom ihopsamling av vinterslagen bladvass. Häckningsflottarna underhålls årligen.

Skötselområde 6

Beskrivning: På moränryggar och högre belägna delar växer en tät strandskog av gråal, asp, björk och rönn. Rikligt med videbuskar finns i de sankare delarna och i den öppna maden växer bredkaveldun och starr. Vatten finns normalt i maden under vår och höst. Bete med lågt betestryck pågår sedan några år tillbaka.

Målsättning: En öppen betesmark med några dungar av tät strandskog. På sikt är målsättningen att området skall ingå i Fågelsjön. Betet bibehålls då längs den norra stranden. En detaljerad plan upprättas snarast över åtgärder och kostnader som utvidgningen av Fågelsjön medför.

Restaureringsåtgärder: Från vallkrönet och 150 meter norrut avverkas strandskogen. En del stora aspar på höglänta delar sparas. I norr avverkas videbuskar och träd längs det inre vallschaktet. Videbuskar och alla träd avverkas ute i maden. Se figur 4.

Underhållsåtgärder: Rökning av sly i de avverkade områdena året efter åtgärd och därefter vart tredje år.

Skötselområde 7

Beskrivning: Den norra och östra delen är bevuxen med björkskog med inslag av asp och klibbal. Öppen gräsmark finns i nordväst. Den sankare delen i sydväst håller på att växa igen med videbuskar. Bredkaveldun och starr finns där maden fortfarande är öppen.

Målsättning: Ett öppet våtängsbete som övergår i björkskog mot Sörön i öster. På sikt skall även denna del ingå i Fågelsjön.

Restaureringsåtgärder: Ungbjörkskogen på kanalbanken och videbuskarna ute i maden avverkas helt. Vidare avverkas strandskogens västra del, mellan maden och den öppna gräsmarken i nordväst. Se figur 4.

Stängsel sätts upp runt hela delområdet, mot Sörön är området redan stänglat.

Underhållsåtgärder: Rökning av sly i de avverkade områdena året efter åtgärd och därefter vart tredje år.

3. Plan för anläggning och skötsel av serviceanordningar för besökare

Fågelsjön är ett av ornitologer och naturintresserad allmänhet välbesökt område. Vissa serviceanordningar erfordras därför inom området.

3.1 Parkeringsplatser

Vid Öbykulle och Lövholmen finns parkeringsplats för 30 resp 8 bilar.

3.2 Stigar

Stigen på den norra vallen slättras årligen under juli månad. Dessutom röjs buskar uppe på vallen från östra Fågelsjön och till Sörön. Det blir därmed möjligt att gå på vallkrönet från Öbykulle till Sörön. Stigen markeras som strövstig på sträckan Öbykulle-Sörön. Vägvisare sätts upp vid ändpunkterna samt vid Lövholmen-Åslaholmen.

3.3 Observationsplatser

Åslaholmen är den naturliga observationsplatsen i östra delen av Fågelsjön. Vid Öbymaden görs siktröjning så att man från vallen kan få överblick av vattenområdet.

3.4 Informationstavlor

Tre informationstavlor placeras vid tänkbara tillfarten till reservatet. Figur 3.

4 Beräknad kostnad för området skötsel

Se sammanställning sid 11.

Finansiering

Finansiering av skötseln sker genom staten. För underhålls-åtgärder används medel ur skötselanslaget, medan stora röjningar o dyl utförs som beredskapsarbeten.

Förvaltaren har genom avtal uppdragit en viss del av skötseln till Föreningen Kvismare Fågelstation.

För finansieringen av utbyggnaden av Fågelsjön i öster krävs medel från fonder eller dylikt.

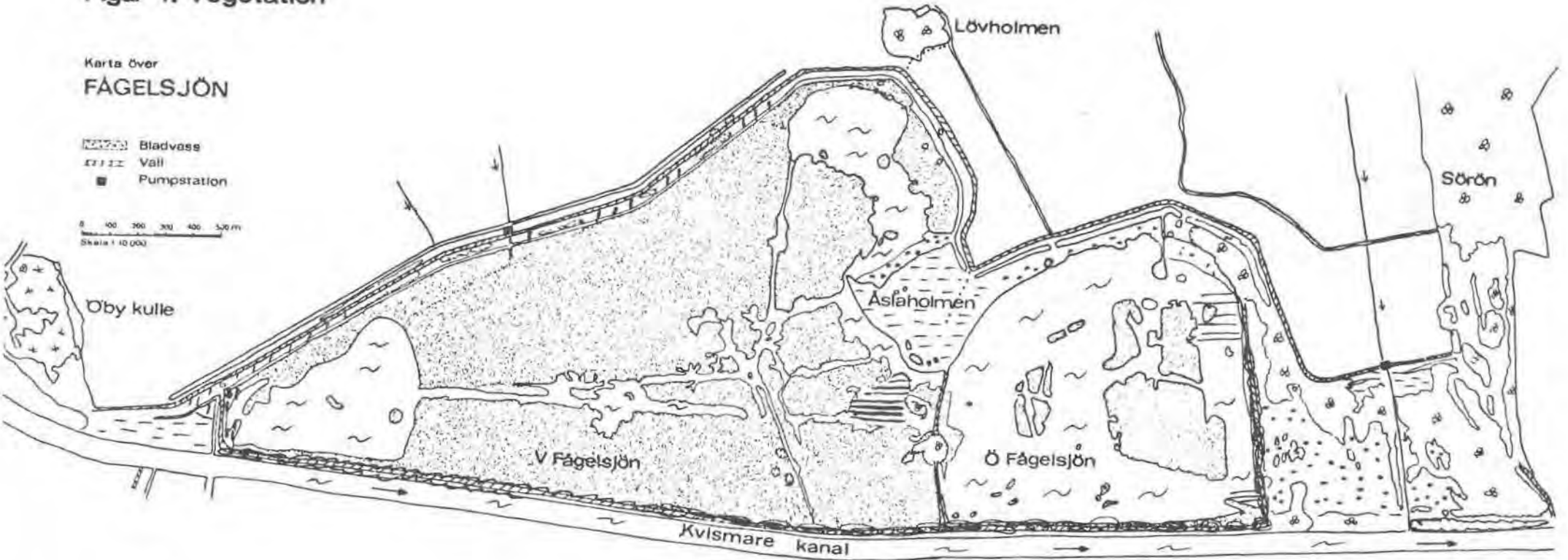
Åtgärder	Istandsättning		Löpande skötselkostnader				
	Prioritet	Kostnad		Dv åtgärd	Kr åtgärd	Intervall	Årskostnad
		Dv	Kr				
<u>Skötselområde 1 (12 ha)</u> Bandvagn 5 ha	År 5			5	3000	5	600
<u>Skötselområde 2 (50 ha)</u> Bandvagn 15 ha	År 2-3		9000				
<u>Skötselområde 3 (8 ha)</u> Stängsel ändring	År 4-5	2	1520				
<u>Skötselområde 4 (4 ha)</u> Röjning sly och slätter av brännässlor				1	760	3	255
<u>Skötselområde 5 (28 ha)</u> Underhåll häckningsöar och flottar				1	760		760
<u>Skötselområde 6 (10 ha)</u> Avverkning 1,1 ha	År 2-3	18	13680				
Röjning 1,7 ha		7	5320	1	760	3	255
Risdragnig		8	6080				
<u>Skötselområde 7 (5 ha)</u> Avverkning 0,2 ha	År 2-3	3	2280				
Röjning 1,2 ha		5	3800	1	760	3	255
Risdragnig		4	3040				
Stängselarbete 750 m material 4,5 kr/m		3	2280 3375				
<u>Röjning kanalbank*</u> <u>delområde 1, 2, 5, 6 och 7</u> Avverkning 1,4 ha		11	8360				
Röjning 4,0 ha		13	9880				
Risdragnig		12	9120				
Slätter, stig Öby-Sörön <small>arbete maskin</small>				1	760 800		760 800
Summa istandsättningskostnad		86	77 735				
Summa årlig kostnad							3 685
* Ingår i särskild röjningsplan för Kvismare kanalbank (1981-12-07)							

Figur 1. Vegetation

Karta över
FÅGELSJÖN

- Bladvass
- Vall
- Pumpstation

0 100 200 300 400 500 m
Skala 1:10 000

- Vatten
- Grenrör
- Kaveldun
- Starr
- Torrängsgräs

Figur 2

Översiktskarta med skötselområden

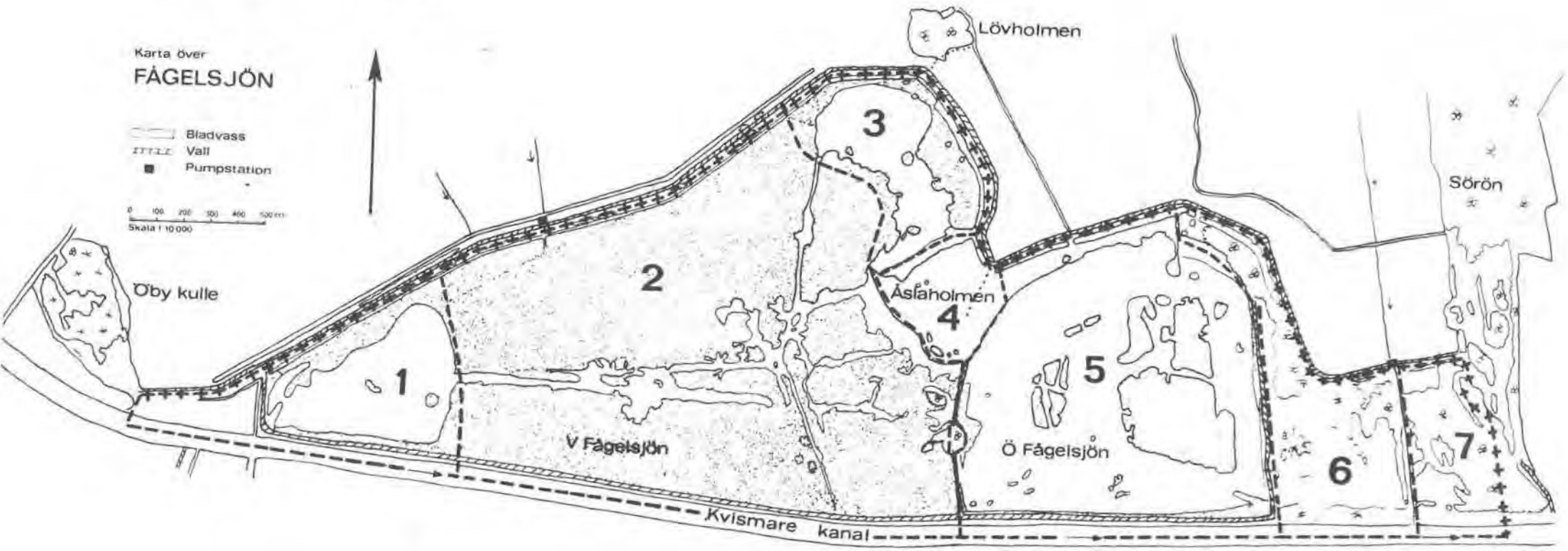
+++ Reservatsgräns

--- Gräns för skötselområde

Karta över
FÅGELSJÖN

Bladvass
Vall
Pumpstation

0 100 200 300 400 500 m
Skala 1:10 000

Figur 3

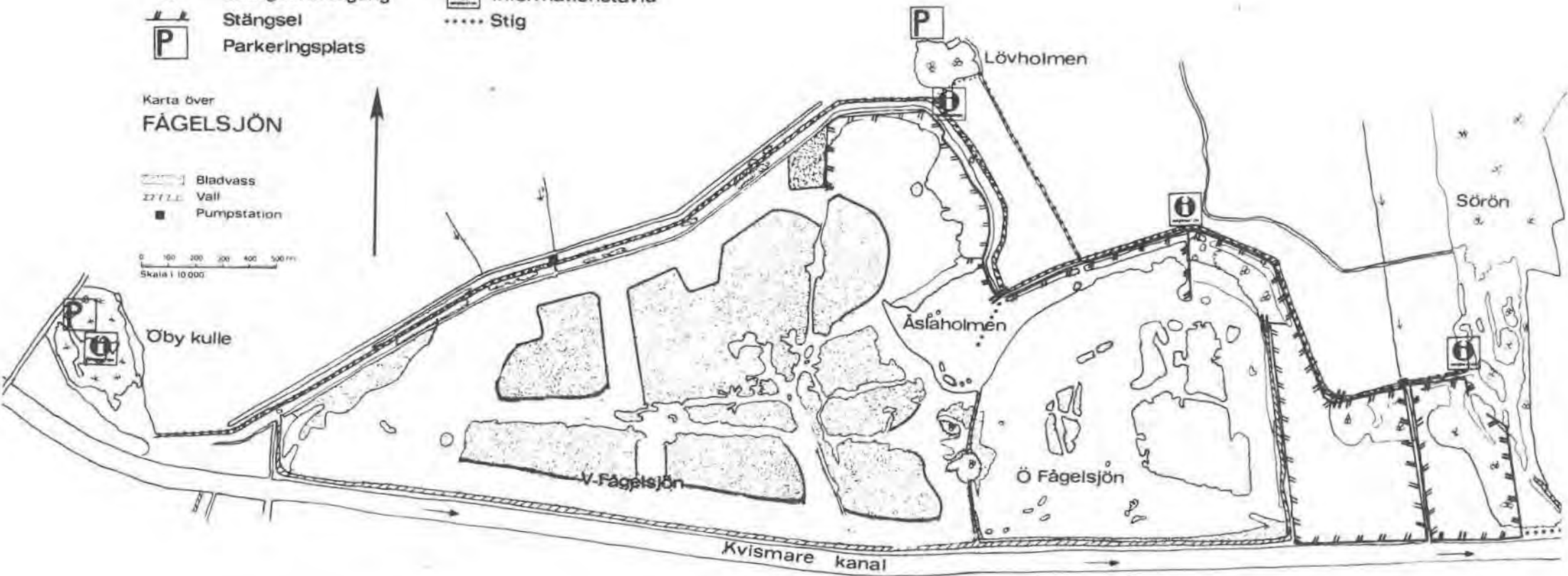
Karta med översiktligt utseende efter åtgärd

- ||— Stängselövergång
- /— Stängsel
- P** Parkeringsplats
- i** Informationstavla
- Stig

Karta över
FÅGELSJÖN

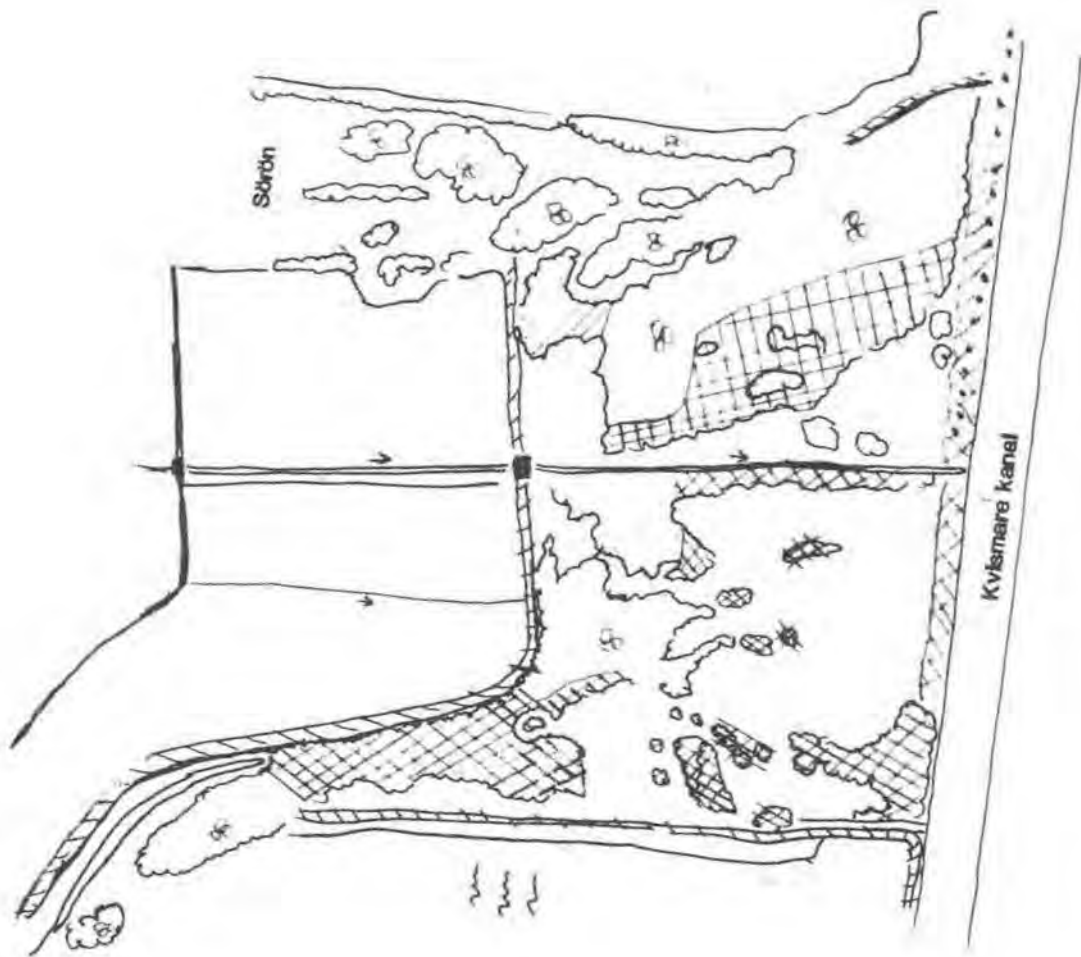
- Bladvass
- Vall
- Pumpstation

0 100 200 300 400 500 m
Skala 1:10 000

Karta med åtgärder inom område 6 och 7

- Åverkningsområde
- Röjningsområde

Skala 1:5000

1979-09-13

Förslag till skötselplan för Öby kulle, del av planerade naturreservatet Kvismaren

Skötselplanen omfattar:

1. Allmän beskrivning samt syfte med reservatets skötsel.
2. Dispositions- och skötselplan för området.
 - 2.1 Allmän målsättning
 - 2.2 Principer för disposition av området
 - 2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder
3. Plan för anläggning och skötsel av serviceanordningar för besökare.
4. Översiktskarta i skala 1:10 000 med kvismareområdet markerat.
5. Karta i skala 1:2 000 utvisande skötselområden och serviceanordningar.
6. Beräkning av kostnader för områdets skötsel.

I Allmän beskrivning samt målsättning med områdets skötsel

I.1 Allmän beskrivning

I.1.1 Data

Areal: ca 3,5 ha

Fastighet: Ön 1:5 och 2:1

Kommun: Örebro

Markägare: staten genom naturvårdsfonden

Läge: Mellan östra och västra Kvismaren 10 km SO Örebro och 2 km S Norrbyås kyrka.

Syfte med reservatbildningen: Att för framtiden bevara den enda naturliga utsiktspunkten i norra delen av kvismareområdet och att i anslutning till denna anlägga serviceanordningar av olika slag så att området kan fungera som mottagningscentral och repli- punkt i det blivande storreservatet Kvismaren.

I.1.2 Naturförhållanden

Öby kulle är uppbyggt av isälvsmaterial och utgör en av en lång rad åskullar ingående i åsstråket Pålsboda-Glanshammarsåsen. Kullen är illa skadad av täktverksamhet som i huvudsak härrör från tiden för byggandet av järnvägen mellan Pålsboda och Örebro.

Kullens högsta krön finns dock bevarat och en fornlämning som delvis är skadad i östra delen ligger och balanserar på kanten av brådstörtningen. Detta åskrön har i alla tider varit en naturlig och välbesökt utsiktspunkt för fågelintresserade. Idag är dock utsiktsmöjligheterna över kvismaresjöarna till stora delar begränsade p g a skymmande trädvegetation i och kring de gamla täkterna.

Den oskadade västra delen av kullen domineras av en 80-100-årig tallskog, troligen uppkommen genom frösådd med s k "tyskfrö", vilken från rent skoglig synpunkt är av dålig form och kvalitet. I de gamla täkterna finns en åtminstone ställvis talldominerad ca 50-årig blandskog där tidigare vissa utsiktsgällringar skett. I de östra delarna finns några torrängsområden med delvis botaniskt intressanta avsnitt.

En mindre åker finns mellan kullen och Kvismare kanal i söder. Mot öster och norr gränsar vidsträckt åkermark. I väster gränsar länsväg 669. En åkerväg passerar längs kullens södra fot och fortsätter sedan som en stig på vallen intill Kvismare kanal. Via stigen finns förbindelse med naturreservatet Sörön samt Åsiaholmen norr om Ö Kvismaren.

Den blocksamling som är belägen strax norr om infarten på den lilla åkervägen utgör övervintringsplats för ett stort antal huggormar. Platsen betraktas som en klassisk lokal för studier av huggorm under tidig vår, när dessa kommer fram ur sitt v'nter-kvarter.

En botanisk inventering av området utfördes inom länsstyrelsen sommaren 1979.

1.1.3 Kommunikationer

Öby kulle ligger intill väg 669 mellan Asker och Norrbyås och inom cykelavstånd till tätorten Örebro.

1.1.4 Serviceanordningar

Se avd 3.

1.1.5 Reservatföreskrifter

Se separat förslag.

2 Dispositions- och skötselplan för området

2.1 Allmän målsättning för mark och vegetationsvård

Nedan angivna åtgärder syftar till att skapa och bibehålla goda utsiktsmöjligheter från områdets högsta partier samtidigt som man inom vissa delar av området skall bibehålla ett skogstillstånd som möjliggör skydd för väder och vind.

2.2 Principer för dispositionen av markområden

2.2.1 Skogshävd

Området har indelats i 4 sektorer varav två i princip skall hållas fria från utsiktshindrande träd och buskar samt två där skogen skall behållas relativt tät och där befintligt skogsbestånd överhålls. Vid avverkningar och röjningar skall avverkningsavfall om möjligt tillgodogöras genom flisning eller brännas. Markskador ska i möjligaste mån undvikas. I det fall skador uppkommer ska dessa lagas. Sektoravgränsningarna har angetts på kartan till skötselplanen.

Principerna för skötseln inom resp sektor kan sammanfattas enligt följande.

Sektor ÖNO-S: Avverkning av all från krönet av Öby kulle sikt-skyddande vegetation fränsett några enstaka trädgrupper och solitärer. En vegetation av lågväxande träd och buskar eftersträvas inom huvuddelen av sektorn.

Sektor S-VSV: Befintlig talldominerad skog behålles i princip intakt. Efter hand plockhuggning av skadade och döende träd varvid lågväxande buskar av en, nypon och rönn successivt får ersätta trädvegetationen. På sikt skall eftersträvas en glest buskbevuxen torrängssluttning.

Sektor VSV-VNV: Avverkning av huvuddelen av befintliga tallar för att från kullens krön skapa utsikt mot väster. En lågvuxen buskvegetation av rönn, en och nypon eftersträvas.

Sektor VNV-OSO: Befintlig talldominerad skog behålles i princip intakt som skydd mot väder och vind. Successiva gallringsåtgärder för att gynna kronutvecklingen. Beståndet överhålles så länge som möjligt. På sikt en successiv plockhuggning av skadade och döende träd som efter hand får ge utrymme för en föryngring av beståndet ev genom hjälpplantering i uppkomna luckor. Den relativt stora inblandningen rönn behålles i beståndet.

2.2.2 Hävd av öppen mark

Torrängsavsnitten i områdets sydöstra del bibehålles i princip öppna där redan etablerade träd- och busksolitärer behålles medan ev ytterligare inträngande vegetation avlägsnas efter hand.

Åkermarken i sydväst och söder brukas tills vidare som åker.

2.2.3 Grustäktsslänter

Ca 50 % av Öby kulle är skadad av tidigare grustäkt för 40-50 år sedan. Inga släntnings- eller andra iordningställningsåtgärder har vidtagits under åren men en spontan vegetationsinvandring på de gamla täktytorna har skett utom inom de brantaste och stinigaste släntavsnitten. Med hänsyn till att de gamla täktytorna nu nästan helt är vegetationsklädda skall inga iordningställningsåtgärder vidtagas i området.

2.2.4 Jakt

Jakt inom eller från området skall inte förekomma.

2.2.5 Viltvård

Vid röjningar och gallringar skall hänsyn tagas till viltet. Bl a skall rönn och andra bärande buskar sparas i stor utsträckning. Döende träd av främst asp och björk skall i princip sparas framför allt i norra delen av området.

2.2.6 Naturvårdsförvaltaren

Naturreservatet förvaltas av skogsvårdsstyrelsen.

2.2.7 Tillsyn och renhållning

För tillsyn och renhållning inom reservatet svarar förvaltaren.

2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Reservatområdet har indelats i 11 skötselområden. För varje område har nedan gjorts en kort beskrivning samt angetts skötselmålsättning och åtgärder av engångs- och underhållskaraktär. Utsiktsgallringarna inom sektorerna mot öster och väster är av högsta prioritet. Skötselintervall för återkommande åtgärder har bedömts till 5 år.

Skötselområde 1

Beskrivning: Området omfattar den trädfräa kröndelen av Öby kulle samt övre delen av den branta och i huvudsak vegetationsfräa täkt-

slänten. I gropen strax söder om krönpunkten finns ett tätt buskage av sälg, rönn, olvon, nypon och getapel.

Målsättning: Bibehålles öppet med enstaka lågvuxna buskar.

Restaureringsåtgärder: Avverkning av sälg och rönnbuskarna i gropen.

Underhållsåtgärder: Ev inträngande buskar röjs efterhand.

Skötselområde 2

Beskrivning: Tätt skog av 80-årig tall med inslag av lärk och trädförmad rönn. Glest fältskikt.

Målsättning: Bibehålles som en relativt tät skog.

Restaureringsåtgärder: För att förlänga trädens livslängd och gynna kronutvecklingen genomföres en svag gallring i såväl tall som rönn, varvid svaga och skadade träd plockas ut i första hand. Gallringsintensitet ca 30 % av rönnstammarna och ca 10 % av befintliga tallstammar.

Underhållsåtgärder: Återkommande svaga gallringar varvid skadade och undertryckta träd plockas. På sikt skall beståndet förnygras ev genom hjälpplantering av tall i uppkomna luckor.

Skötselområde 3

Beskrivning: Gles 80-årig tallskog med buskar av rönn. I fältskiktet gräsvegetation, hallon m m.

Målsättning: En gles buskbevuxen sluttning med enstaka tallar.

Restaureringsåtgärder: Röjning och gallring. Endast ett tiotal äldre tallar sparas på platser som inte skymmer utsikten mot västra Kvismaren från kullens krön. Rönbuskar upp till 2-3 meters höjd sparas liksom någon enstaka större rönn.

Underhållsåtgärder: Återkommande röjning i buskvegetationen. På sikt skall strävas efter ett gles bestånd med lågväxande buskar såsom en och nypon.

Skötselområde 4

Beskrivning: Relativt tät 80-årig tallskog med underväxande rönn och några fågelbärsträd. I östra delen finns ett relativt tätt buskage av fågelbär.

Målsättning: Bibehålles under planperioden som en relativt tät tallskog, som emellertid successivt utglesas och på sikt överföres till en genomsiktig buskdominerad vegetation.

Restaureringsåtgärder: Svag gallring av undertryckta och skadade träd. Röjning i buskskiktet. Fågelbärsträden sparas.

Underhållsåtgärder: Återkommande plockhuggning och röjning varvid lågväxande buskar som en och nypon gynnas. Fågelbärsbuskaget förnygras successivt och tillåts ej bli högre än 3 m.

Skötselområde 5

Beskrivning: 50-årig gles tallskog på gammal täktbotten. Inslag av rönn och sälg förekommer. Fältskiktet är gräsdominerat med ställvisa inslag av hallon och mjölkört.

Målsättning: Bibehålles som en talldominerad skog som tillåts sluta sig.

Restaureringsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: På sikt plockhuggning av skadade träd.

Skötselområde 6

Beskrivning: Huvudsakligen torrängsmark med enstaka träd av rönn, björk, sälg och tall. En husgrund med intillväxande syren, körsbär och äppelträd finns söder om gärdesvägen.

Målsättning: Behålles som öppen torräng med enstaka trädgrupper och solitärer.

Restaureringsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Inträngande sly hålls efter.

Skötselområde 7

Beskrivning: Gles 40-årig tall-aspkog på gammal täktbotten. Gräsvegetation och aspaly i fältskiktet.

Målsättning: Bibehålles som en lågvuxen blandskog.

Restaureringsåtgärder: Från kullens krön ev siktskymmande träd avverkas.

Underhållsåtgärder: Återkommande siktgallringar och röjningar.

Skötselområde 8

Beskrivning: 50-årig gles tallskog med inslag av björk, asp, sälg och rönn. Ställvis tätt buskskikt av sälg, asp och rönn.

Målsättning: En lågvuxen buskdominerad blandskog.

Restaureringsåtgärder: Avverkning av siktskymmande träd från sett några enstaka grupper och solitärer. Röjning varvid lågväxande buskar gynnas.

Underhållsåtgärder: Återkommande siktgallring.

Skötselområde 9

Beskrivning: 50-årig gles talldominerad blandskog på gammal täktbotten. I norr och nordväst dominerar björk och asp. Tätt buskskikt av rönn inom större delen av området.

Målsättning: Behålles som relativt tät blandskog. Äldre asp och björk i norra delen lämnas helt utan åtgärder och får på sikt självdö.

Restaureringsåtgärder: Svag gallring i tallen ca 10 % av stamantallet för att gynna kronutvecklingen. Buskskiktet lämnas intakt. I nordvästra delen svag gallring i det unga aspbeståndet för att gynna kronutvecklingen.

Underhållsåtgärder: Befintligt tallbestånd överhålls så länge som möjligt. På sikt viss röjning i buskskiktet.

Skötselområde 10

Beskrivning: Området innehåller parkeringsplats och trädridå av asp mot vägen. En kraftledning passerar i N-S riktning över området. I den sk "ormgropen" intill vägen förekommer tall, rönn och björk. I övrigt dominerar aspely och högörtvegetation, såsom hallon, mjölkört m m.

Målsättning: Vegetationen hålls genomsiktlig med en tätare ridå mot vägen.

Restaureringsåtgärder: Avverkning för utvidgad parkering, i övrigt slyröjning.

Underhållsåtgärder: Återkommande slyröjning och på sikt enstaka plöckhuggning av ev skadade träd.

Skötselområde 11

Beskrivning: Öppen torrängsmark med enstaka tall, björk och rönn.

Målsättning: Bibehålles som öppen torräng med enstaka träd och buskar.

Restaureringsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Ev slyröjning.

Skötselområde 12

Beskrivning: Öppen åkermark söder om kullen.

Målsättning: Brukas tills vidare som åkermark.

Restaureringsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Åkerbruk.

Plan för anläggning och skötsel av serviceanordningar för besökare

I arbetet med avsättandet av hela kvismareområdet finns en naturlig ambition att låta Öby kulle utgöra den centrala samlingspunkten för besökande allmänhet. För att klara den relativt stora besöksfrekvens som vissa tider kan förväntas till området erfordras vissa serviceanordningar inom området.

3.1 Parkeringsplatser

Befintlig p-plats i nordvästra delen utvidgas mot nordost till ungefär dubbla storleken med plats för ca 30 bilar.

Parkeringsfickan väster om "ormgropen" förlängs söderut så att buss kan parkeras. Infarten på gärdesvägen flyttas ca 10 m mot söder och förses med låsbar bom.

3.2 Toalett och sopkärl

Sopmaja placeras i skogskanten rakt söder om stora p-platsen.

3.3 Rastplats

Två rastbord med bänkar placeras sydväst om gärdesvägen inom område 11.

3.4 Informationstavlor

En stor informationstavla med bl a karta över kvismareområdet placeras inom område 11 intill stigen mot kullens krön.

3.5 Vägvisning

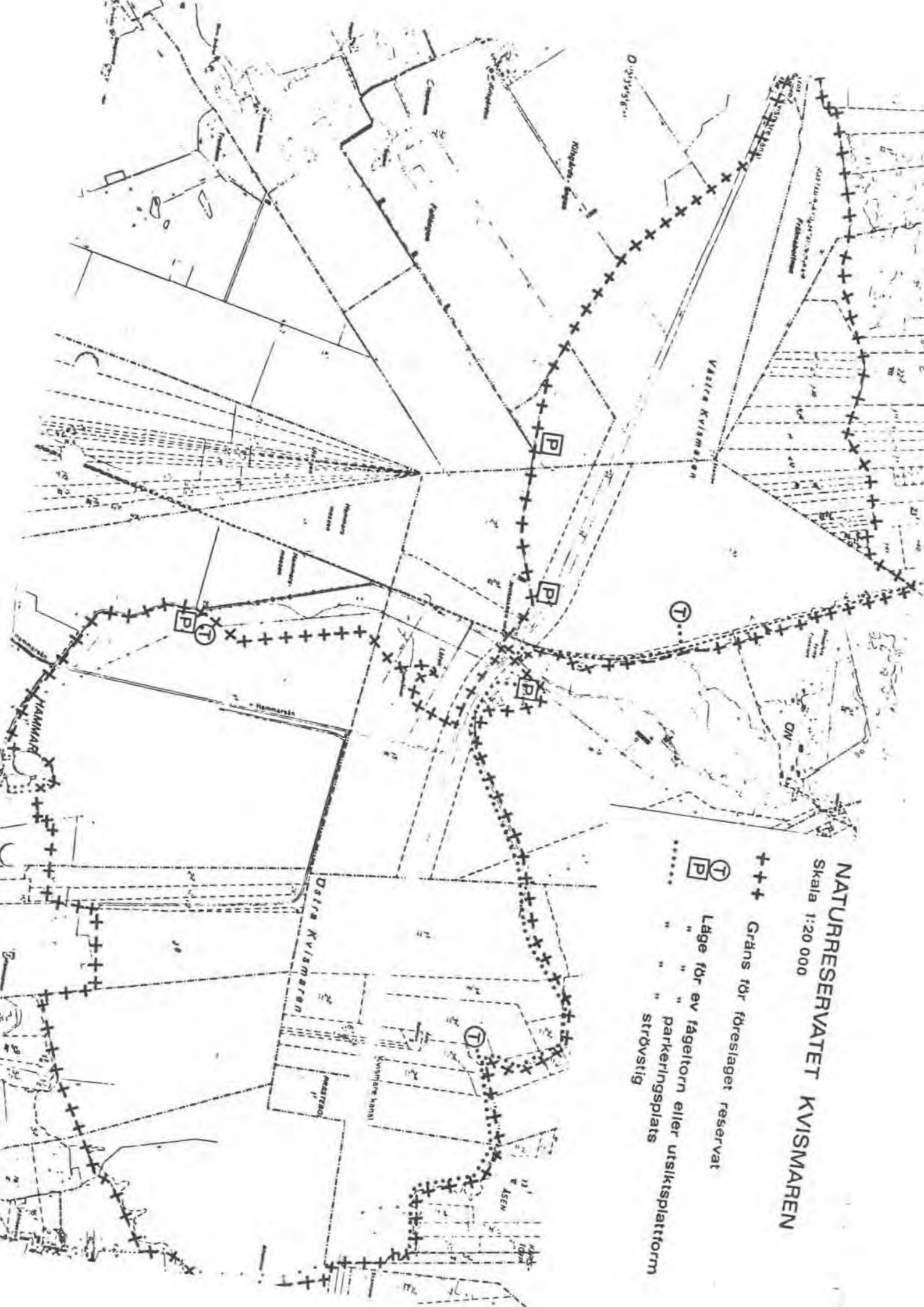
Vägvisning och ev markering av stigen mot Åsiaholmen och Sörön uppsättes med början från stora informationstavlan.

Göran Janzon

NATURRESERVATET KVISMAREN

Skala 1:20 000

- +++ Gräns för föreslaget reservat
- (P) Läge för ev fågelorn eller utsiktsplattform
- (T) " " " parkeringsplats
- " " " strövstig

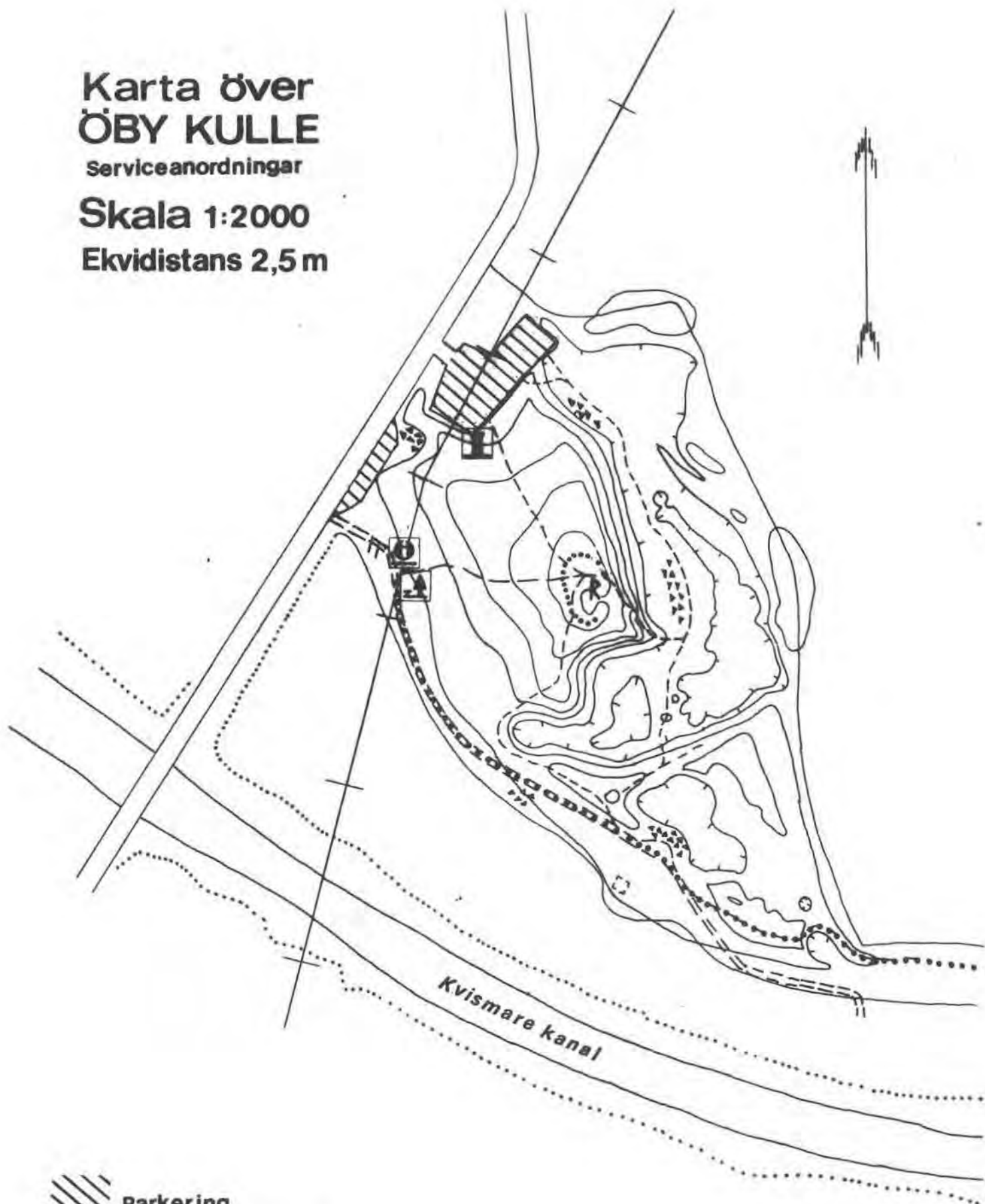

Karta över ÖBY KULLE

Serviceanordningar

Skala 1:2000

Ekvidistans 2,5 m

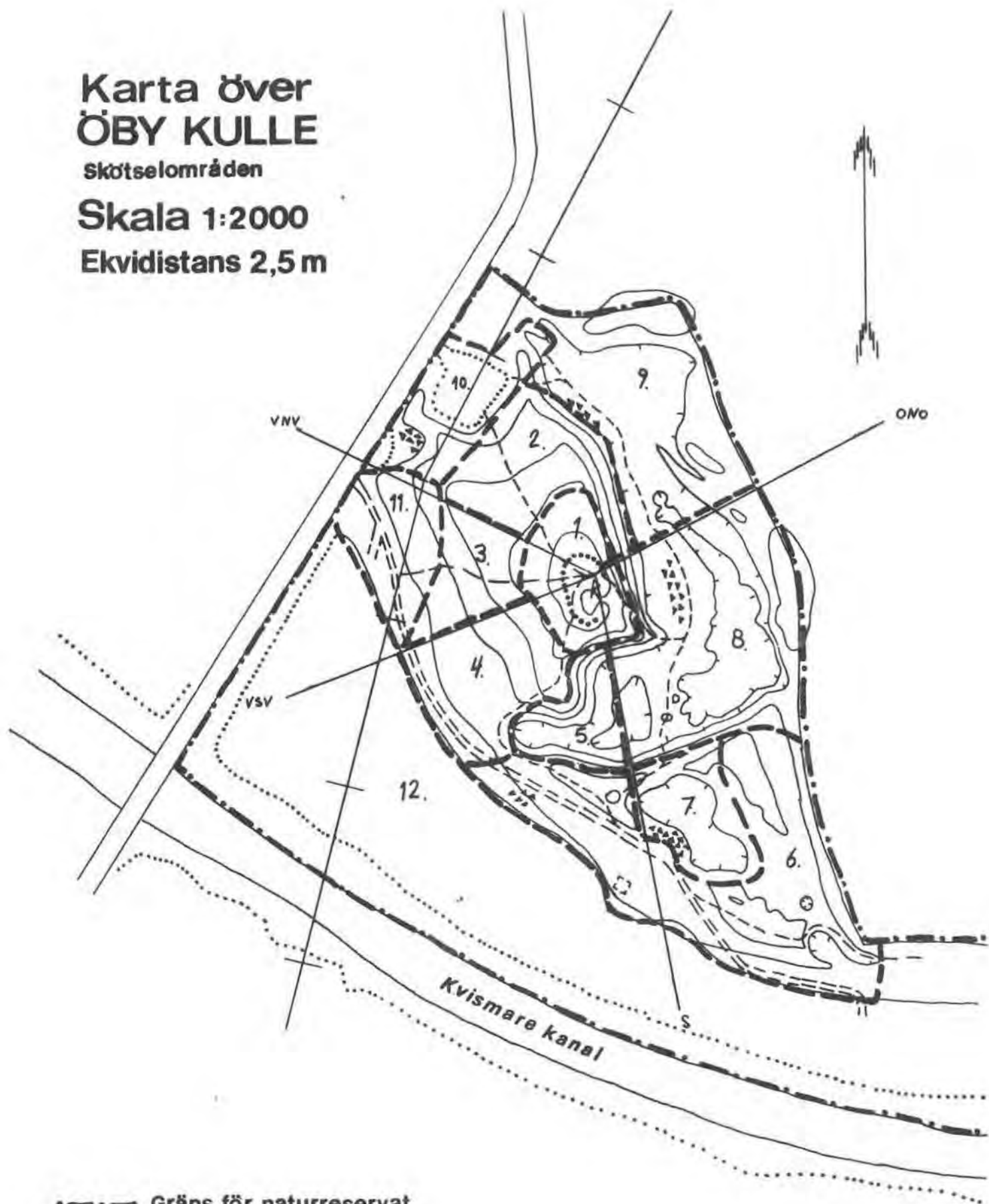
- Parkering
- Informationstavla
- Sopmaja
- Rastplats
- Markerad stig

Karta över ÖBY KULLE

skötselområden

Skala 1:2000

Ekvidistans 2,5 m

- Gräns för naturreservat
- — — skötselområden

Öby kulle-del av naturreservatet Kvismaren

ÅTGÄRDER	Iståndsätning		Löpande skötselkostnader				
	Prioritet	Kostnad			Inter-	Års-	
		DV	Kr	DV	Kr	vall	kost-
				åtgärd	åtgärd	år	nad
Skötselområde 1 0,2 ha Röjning, risdragning, bränning/flisning		1	600	1	600	5	120
Skötselområde 2 0,3 ha Gallring upparbetning bränning/flisning		5	3000	2	1200	10	120
Skötselområde 3 0,1 ha avverkning, upparbetning, bränning/flisning buskröjning		5	3000	1			
				1	600	5	120
Skötselområde 4 0,2 ha Gallring, röjning, bränning/flisning plockhuggning, röjning		4	2400				
				1	600	5	120
Skötselområde 5 0,1 ha Plockhuggning				1	600	10	60
Skötselområde 6 0,6 ha Slyröjning				1	600	5	120
Skötselområde 7 0,2 ha Plockhuggning, upparbetning, slyröjning		1	600	1	600	5	120
Skötselområde 8 0,5 ha Avverkning, upparbetning, plockhuggning plockhuggning		5	3000				
				1	600	5	120
Skötselområde 9 0,4 ha Gallring, upparbetning röjning		6	3600				
				1	600	5	120

ÅTGÄRDER	Iståndsättning		Löpande skötselkostnader			
	Prioritet	Kostnad			Inter-	Års-
		DV	Kr	DV åtgärd	Kr åtgärd	vall år
Skötselområde 10 0,2 ha						
Avverkning, upparbetning, risdragnig bränning, flisning	5	3000				
röjning, plockhuggning			1	600	5	120
Skötselområde 11 0,2 ha						
Slyröjning			1	600	5	120
<u>Serviceanläggningar</u>						
P-plats	5	10000				
Sopmaja	4	15000				
Informationstavlor + vägvisning	2	2000				
Omläggning av infart + bom	3	4000				
Rastbord + bänkar	2	3500				
Tillsyn städning			3	1800	1	1800
	48	53700				3080